SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: ***office@svf.se***
HEMSIDA: ***www.svf.se***
TELEFONTID: 9.00–11.30, 12.30–16.30
(MAJ–AUGUSTI: 9.00–11.30, 12.30–16.00)

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande:
TORSTEN JAKOBSSON, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 070-372 95 10
E-POST: ***torsten.jakobsson@svf.se***

Kansli- och ekonomichef:
PER CARLSSON, ***pol mag***
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
E-POST: ***per.carlsson@svf.se***

Förhandlingschef:
ANDERS GRANELD, ***jur kand***
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-625 64 44
E-POST: ***anders.graneld@svf.se***

Ombudsman/förhandlare
JENNY FLORDAL, ***fil mag***
TELEFON OCH
MOBIL: 08-545 558 25
E-POST: ***jenny.flordal@svf.se***

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

Generalsekreterare SVS:
CHRISTINA AROSENIUS, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 24
MOBIL: 070-717 73 19
E-POST: ***christina.arosenius@svf.se***

Bitr generalsekreterare SVS:
ELISABETH HERNBLAD TEVELL, ***leg vet***
TELEFON: 08-545 558 31
MOBIL: 070-216 30 95
E-POST: ***lisa.hernblad.tevell@svf.se***

Redovisningsansvarig
LINDA WIKSTRÖM, ***ekonom***
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: ***linda.wikstrom@svf.se***

Sekreterare
MARIANNE LUNDQUIST, SVS
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: ***marianne.lundquist@svf.se***

Administrativ assistent
KARIN MOSSBLAD HENRIKSSON, SVF
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: ***karin.henriksson@svf.se***

Plusgiro: 83 80-8 Allmänna kassan
15 39 33-7 Understödsfonden

Bankgiro: 530-52 22 Allmänna kassan

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

En ny generation veterinärer

VETERINÄRYRKET ÄR liksom många andra professioner under ständig utveckling och påverkan från omvärlden. Det är bra, eftersom det tyder på en levande samhällsdialog och en engagerad yrkeskår. Det ställer dock krav på anpassning och omställning från både etablerade veterinärer och från den kommande generationen, när dessa gruppers ibland olika synsätt möts.

I detta nummer av veterinärtidningen beskriver reportaget hur veterinärstudenter reagerat på brister i djurhållningen vid SLUs nya försöksanläggning Lövsta utanför Uppsala. En grupp studenter, som visserligen inte representerar majoriteten av studentkåren VMF men samtidigt inte är försumbar, tog det obekväma beslutet att anmäla och offentligt kritisera sin undervisningsanstalt. Känslan för djurens välbefinnande vägde tyngre än den egna tryggheten och risken för uttalade eller outtalade sanktioner från veterinäretablisemanget runt omkring.

Poängen är inte om de anmälande studenterna gjorde rätt eller fel, poängen är att de valde att agera utifrån en personlig övertygelse att veterinärens viktigaste uppgift är att skydda djuren. Samma signaler kom i samband med att veterinärförbundet arrangerade sin årliga välkomstinformation till de avgående studenterna i årskurs 6 i januari i år. Förbundet bjuder på kaffe och smörgås till de blivande veterinärkollegerna, och av 61 närvarande studenter valde 22 att beställa en vegetarisk smörgås. Dessutom var det några av icke-vegetarianerna som inte ville ha kyckling- eller griskött på sin smörgås.

”Den gamla skolans” veterinärer reagerar starkt och menar att man inte kan vara veterinär och vegetarian på samma gång. Veterinäryrkets existens bygger till stor del på att vi har en levande animalieproduktion där man också måste slakta djur. Det finns dessutom ett viktigt djurskyddsvärde i att kunna avliva svårt sjuka eller allvarligt skadade djur på ett smärtfritt sätt. Ingen vill säkert se våra mjölkkor ligga och självdö i hagarna av ålder eller obotliga krämpor.

Samtidigt menar en växande del av den nya generationens veterinärer att man visst kan vara både veterinär och vegetarian/vegan. Man har valt yrket på grund av intresse för omsorgen om djuren snarare än för att stötta lantbruksnäringen.

Vi kan som individer gilla eller ogilla den här utvecklingen. Men det är viktigt att vi inser att den sker och att vi hittar samarbetsformer som gör att vi ändå kan hålla ihop yrket. Förståelse för den andra sidans tankesätt och argument är ett första nödvändigt steg för att finna samförstånd, både hos veterinärer med ”traditionella” värderingar och hos dem som inte vill äta kött. Genom att lyssna på varandra och undvika generella fördömanden av motpartens idéer kan veterinärkåren utvecklas på ett positivt sätt. De generationsskillnader som idag ses bland landets veterinärer kan då bli en styrka istället för en svaghet för kåren.

JOHAN BECK-FRIIS
informationschef SVF

innehåll

ledare av J Beck-Friis

En ny generation veterinärer 3

reportage av S Fredriksson

”Jag vet att hon har gjort något bra” 6

vetenskap – granskad artikel

Metallförgiftning hos fågel av G Anderson 11

månadens epiztel 19

vilken är din diagnos?

– Patologi 22
– Svar 48

allmänt

Tillämpad forskning i Helsingborg
Fler projekt än någonsin igång av J Nordström 23

Västra Götalands hygienprojekt 2011
av U Lövdahl, A Arvidsson och E Frisendahl 29

Från Smådjurssektionens normgrupp
Normgruppen rapporterar, februari 2012
av M Karlsson 34

Sveriges Veterinärförbund 2012 37

fackliga frågan

Semesterersättning för föräldraledighet?
av F Ritter 39

FVF informerar

De svåra fallen av L Nordfors 41

ansvarsärende

Bristande journalföring vid undersökning av hund av J Beck-Friis 43

läkemedel 47

noterat

- Schäferrasen delas 20
- Smittskyddsarbetet inom hästnäringen förstärks 39
- Veterinärförbundet fortsätter att öka 42
- Fler djurskyddskontroller under 2011 42
- Veterinärer kungligt belönade 47
- Riktlinjer för bedömning om kor kan transporteras 48
- Djursjukhus öppnar filial på Flyinge 48

litteraturtjänst 50

krönika

Rivstart för djurpolisen av H Andersson 51

kongresser & kurser 52

kåseri

Sov gott av L Brattberg 57

svensk veterinärlegitimation 58

VETGROSS
HELHETSLEVERANTÖR FÖR DIN VETERINÄRVERKSAMHET

REGISTRERA DIN ORDER
VIA VÅR WEBSHOP!

Erbjudande!

Klippmaskin AGR Vetpack 1699 kr
(ord pris 2162:-)

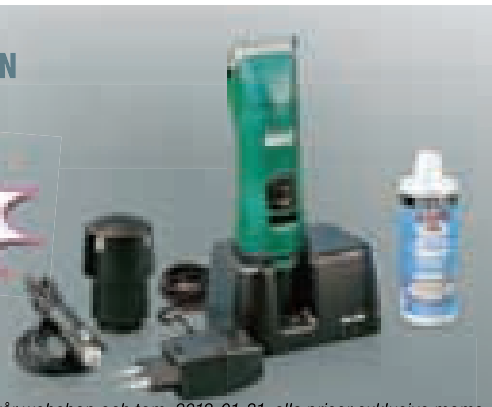

Erbjudandet gäller endast order via vår webshop och tom. 2012-01-31, alla priser exklusive moms.

www.vetgross.se Tel 0771-21 24 00 • info@vetgross.se

Jonna Johansson – hon som gjort något bra.

"Jag är inte den Jonna Johansson som du söker. Du är inte den första som ringer mitt nummer. Jag känner henne inte, men jag vet att hon har gjort något bra."

Veterinärtidningen, liksom många andra, hamnade hos fel person i sökandet efter den veterinärstudent som agerade enligt den undervisning hon fått och anmälde SLU för vanvård av djur på den nya försöksanläggningen i Lövsta.

TEXT OCH FOTO: SUZANNE FREDRIKSSON

VIA MAIL får tidningen kontakt med den rätta Jonna Johansson. Hon berättar hur hela cirkusen kring Lövsta startade i mitten av oktober 2011. Det var då hennes årskurs kom till den nya försöksgården för undervisning. Jonna beskriver känslan hon och flera av hennes kurskamrater fick när de klev in i nötstallet.

– Ingenting av det vi lärt oss om smittskydd och hygien verkade gälla och inte blev jag mer positiv när jag fick se djuren som var magra och smutsiga, berättar Jonna.

Flera studenter som varit på Lövsta tidigare under terminen bekräftade hennes intryck och i början av november 2011 gjorde Jonna en anmälan till länsstyrelsen. Självklart uppmärksammades detta stort i media. Lokal- och lantbrukspress "skannar" regelbundet av offentliga handlingar hos landets länsstyrelser och en anmälan som riktar sig mot det som marknadsförts som Europas modernaste försöksgård passerar inte obemärkt.

– Jag har inte tagit några kontakter med media, säger Jonna. Det är media som sökt upp mig. En del har lyckats.

Men det är inte bara Jonna, även om det är hon som står för anmälan, som engagerat sig. I en debatt i Uppsala Nya Tidning under november förra året är det nio studenter ur årskurs fyra och fem som står för inlägget och enligt Jonna har ett 50-tal veterinärstudenter skrivit på en protestlista till universitetsledningen angående djurhållningen på Lövsta. Men i slutändan är det hon själv som får stå för beslutet att agera. Ett beslut som definitivt fått

”Jag vet att hon har gjort något bra”

hjulen att snurra fortare gällande åtgärder på nötanläggningen, men som drabbat hennes studier. Inte så att hon fått sämre undervisning, men allt ståhej kring anmälan till länsstyrelsen har stulit mycket energi. Jonna sticker heller inte under stol med att hon funderar på sin kommande praktik på ”ambulansen” där hon ska samarbeta med de veterinärer som behandlar djuren på Lövsta och som hon indirekt kritiserat för att de inte reagerat på brister i djurhållningen.

– Vi får lära oss att det är alla veterinärers skyldighet att anmäla missförhållanden, att det är en plikt vi har när vi kommer ut i yrkeslivet. Men det verkar inte fungera så, konstaterar Jonna.

Gjorde Jonna Johansson rätt som agerade? Gjorde hon ”något bra” som hennes namne kommenterade när hon blev uppringd av media?

Ola Schultzberg har varit djurhälsoveterinär och har även ett förflutet som ladugårdsförman. Han arbetar nu som privatpraktiker och har inom ramen för Svensk Mjölk varit med och arbetat fram förebyggande hälsoprogram som exempelvis Friskko och Hälsopaket Mjölk.

Med anledning av studenternas protestlista och Jonnas anmälan fick Ola i uppdrag av VH-fakultetens ledning att göra en internutredning gällande djurvälfärd och djurhälsa i nötbesättningen på Lövsta.

Ola träffade Jonna i samband med den debatt om Lövsta som Veterinärmedicinska Föreningen, VMF, arrangerade i början av

Foto: Svensk Mjölk

Ola Schultzberg har uppdraget att på konsultbasis vara tillförordnad besättningsveterinär och kommer att följa det fortsatta arbetet på Lövsta.

november 2011. Under mötet frågade Jonna Ola om han tyckte att hon gjort rätt som anmälde SLU.

– Jag svarade henne att ”känner du så, så var det rätt” men jag ansåg inte själv att det fanns grund för att anmäla. Varje enskild person måste följa sin övertygelse, säger Ola.

Utredningen om hälsoläget i Lövstas nötbesättning visar på en hel del brister. Till exempel fanns det vid tidpunkten då den gjordes såväl magra som feta kor, delvis ett resultat av att utfodringen inte fungerat tillfredsställande.

– Att kor med hög produktion kan magra av snabbt efter en klövspaltsinfektion måste våra studenter inse, säger Ola. Med erfarenhet av arbete i besättningar på riktigt stora gårdar, anser han att man på SLU varit lite väl optimistiska i tidsplaneringen när det gäller inkörningsperioden för alla nya högteknologiska system.

– Fungerar inte den automatiska utfodringen i de olika stallavdelningarna, det handlar om ca 15 ton foder dagligen, blir det oerhört tungt för personalen att manuellt kompensera detta och timmarna rusar snabbt iväg. Arbetstiden på Lövsta är beräknad till endast 60 timmar per ko/år jämfört med 150 timmar per ko/år som var fallet på den gamla anläggningen, Kungsängen. Istället för att vårda djuren har personalen fått ägna sig åt att utfodra, mocka och ströa, säger Ola.

Han tillägger att personalen har ställt upp oerhört lojalt och under en lång period arbetat flera timmar övertid varje dag.

I Olas utredning kan man också läsa att ”kritiken från veterinärstudenterna är till stor del befogad. Det är bra att de har reagerat och det gäller främst hygienen. Samma kritik finns bland de anställda som jobbar med djuren och som påtalat att de behöver mer arbetskraft för att hinna sköta djuren väl”.

Man kan också läsa att en stor del av problemen uppstått då man flyttat in i en anläggning som inte var färdig och att foderanläggningen inte uppfyller kraven, vilket Ola förutspår kommer att accentueras när olika foderförsök ska påbörjas.

Anläggningen är anpassad till stora grupper av besökare och från en stor, glasad utsiktsplats får besökare se ner på korna och de två mjölkningssystemen.

Kommer din utredning att följas upp?

– Absolut. Bland annat genom att jag fortsätter mitt uppdrag som tillförordnad besättningsveterinär en och halv dag i veckan tills vidare. Det innebär inte att jag behandlar djur, det sköter ”ambulansen” om, utan att jag har den övergripande kontrollen av hälsoläget samt arbetar med att implementera bra rutiner. Att veta att man kan, men inte lyckas, är väldigt frustrerande för alla inblandade här.

– Att få vara delaktig i den process som pågår på Lövsta nu är intressant, utmanande och roligt. Med extra personal och ett pågående förändringsarbete, där kommunikation är en viktig del av arbetet, råder en helt annan stämning på ”bygget” nu, säger Ola.

Det rent konkreta förändringsarbetet innebär till exempel att den del av anläggningen som fungerat sämst, kalvningsstallet, helt enkelt ska byggas om. Kalvningsstallet har enligt Olas rapport dåligt fungerande ventilation och är dragigt. I rapporten påpekas också att ammorna haft felaktiga nappar med för stort hål vilket har påverkat såväl hygienen som kalvarnas hälsa. Många kalvar har drabbats av lunginflammation. Rutinerna i samband med kalvning håller också på att ses över grundligt så att kon är på rätt plats. I tid.

Den som ska se till att den dagliga driften fungerar heter Mats Pehrsson, teknikagronom. Han är bonde i grunden, uppväxt på en medelstor mjölkgård, men har skaffat sig erfarenhet av stora nötbesättningar i USA, bland annat genom studier vid Cornelluniversitetet. Mats har haft en del problem att brottas med sedan Lövsta togs i drift.

– Stora byggprocesser är påfrestande. Den ständiga frågan är ”vems är felet” när någon del i kedjan fallerar. Leverantörer skyller på underleverantörer när det blir förseningar och ibland står man mer eller mindre maktlös. Lövsta är fortfarande en byggarbetsplats med de risker

Det blev en hel del ståhej kring Jonnas anmälan av SLU, men hon understryker att hon själv inte tagit kontakt med media. Lövsta-affären har ändå stulit en hel del energi från studierna.

Kerstin Svennersten Sjaunja är dekanus på fakulteten för veterinärmedicin och husdjusvetenskap på SLU. Hon kommenterar dagsläget på Lövsta så här:

– Det har varit en tuff period under hösten. Tekniken har inte fungerat bra och personalen har fått jobba väldigt hårt. Vi tvingades vara restriktiva med besök under en period då de anställda har behövt få arbeta i lugn och ro.

– Från ledningens sida har vi haft en bra diskussion med studenterna och mitt i allt kaos har vi även haft en kick-off med näringslivet. Vi upplever att förståelsen är stor för de inkörningsproblem vi drabbats av under hösten. Nu fungerar det bättre, korna mjölkar bra och snart kan de första försöken komma igång.

Marie Dartgard är biträdande länsveterinär i Uppsala och den som har hand om Lövsta-ärendet. Så här säger Marie om läget:

– Jag har besökt anläggningen flera gånger under november–december 2011. De akuta problemen som fanns då åtgärdades omgående. Anmärkningar på ventilationen och utformningen av kalvningsstallet kommer att åtgärdas. Samarbetsviljan från SLUs sida är stor och vi har haft flera avstämningsmöten på Lövsta.

– Jag kommer att göra ett nytt besök inom kort och sedan kommer ärendet med all sannolikhet att avslutas.

Mats Pehrsson är driftschef. Han pratar gärna om framtiden när Lövsta blir den mönsteranläggning som utlovats.

det medför med in- och utpassager av hantverkare, säger Mats.

– Det finns ingen liknande anläggning att hämta erfarenheter ifrån. Lövsta är inte enbart utformat för produktion, utan främst för forskning och undervisning vilket ställer speciella krav. Här finns olika mjölkningssystem och det ska vara möjligt att göra till exempel utfodringsförsök i olika grupper av kor. Anläggningen ska fungera för studenter, forskare och andra besökare.

– Vi har fått kritik gällande hygien och smittskydd under uppstarten. Den kritiken var berättigad. Dagarna har varit svåra att planera när tekniken inte fungerat. Under uppstarten har ibland varken tid eller ork räckt till.

Mats är betydligt mer intresserad av att berätta om framtiden för Lövsta än att älta problem.

Personalen på Lövsta har under flera månader jobbat stenhårt med många, många övertidstimmar i bagaget, för att hålla igång verksamheten. I allt ”teknikkaos” har de lyckats få korna att producera en hel del mjölk också, i dagsläget 10 720 kg per ko/år.

– Efter att ha fått jobba lite i lugn och ro, vi stängde anläggningen för besök under en period, har vi nu kommit över de allra värsta inkörningsproblemen och mjölkproduktionen fungerar bra. Kalvningsstallet ska förbättras och vi håller på att ISO-certifiera verksamheten. Målet är förstås att Lövsta ska bli den mönsteranläggning som utlovats, avslutar Mats.

Åter till Jonna Johansson. Nu har det gått ett par månader sedan du anmälde SLU. Hur har hela Lövsta-affären påverkat dig?

– Självklart har jag blivit påverkad på alla möjliga vis. Desillusionerad. Jag visste inte att djurskyddet är så lågt prioriterat i mitt blivande yrke. ■

GUNNEL ANDERSON, leg veterinär,
specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar*

Metallförgiftning hos fågel

Metallförgiftning är fortfarande en vanligt förekommande sjukdomsorsak för såväl sällskapsfåglar som vilda fåglar. De metaller som utgör ett problem är i första hand bly och zink som fåglarna får i sig via sin omgivning eller föda. Artikeln beskriver metallkällor, patogenes, symtom, diagnostik och behandling av metallförgiftning hos fågel.

granskad artikel

INLEDNING

Metallförgiftning är en viktig differentialdiagnos vid en mängd olika sjukdomstillstånd hos fåglar. Alla tänkbara fågelarter kan drabbas. Den veterinär som arbetar med sällskapsdjur råkar förr eller senare ut för en papegoja som har pillat på någon blänkande metall och svalt en bit. En genomgång av litteraturen runt problematiken visar att metallförgiftning i ännu högre grad är ett problem för rovfågel och sjöfågel (Figur 1). De metaller som utgör ett problem är i första hand bly och zink.

En undersökning från SVA visar att 13,5 procent av de svenska havsörnar som insamlats mellan 2000 och 2004, samt minst 8,3 procent av de svenska kungsörnar som inlämnats som fallvilt mellan 1986 och 2007 dött av blyförgiftning. Det finns inga publicerade studier som hittills har visat att andra blykällor än ammunition orsakat akut blyförgiftning hos rovfåglar (2). Vid en undersökning av insända prover från fåglar till California Veterinary Diagnostic Laboratory Systems mellan 1991–1998 var bly den vanligaste tungmetallförgiftningen oavsett fågelart (30).

Zinkförgiftning har rapporterats hos simfåglar både i fångenskap och i frihet (8). I en studie av vanligt diagnostiserade förgiftningar hos fåglar vid California Veterinary Diagnostic Laboratory mellan 1991–1998 påvisades zinkförgiftning endast hos burfåglar (30).

METALLKÄLLOR

Bly

Trots att samhället på olika sätt försöker minska användningen och spridningen ➤

FIGUR 1. *Metallförgiftning är fortfarande i hög grad ett problem för rovfågel och sjöfågel. En metallförgiftat havsörn får vård.*

FIGUR 2. *Rovfåglar blir vanligen förgiftade genom att äta blyhagel som finns gömt i en skjuten fågel eller resterna av ett skjutet däggdjur. Bilden visar en metallförgiftad uggla.*

av tungmetaller är bly förvånansvärt vanligt förekommande. Bly smakar och luktar sött vilket uppmuntrar djur att äta av det. Det är även mjukt och därmed lätt att tugga i sig (19). Exempel på möjliga blykällor för sällskapsfåglar är fiskesänken, gardintyngder, tyngder i fågelleksaker, blybaserad färg i gamla byggnader, färgat glas, kostymjuveler, baksidan på speglar, batterier, pinglor med blytapp, linoleum, folie från vissa champagne- och vinflaskor samt lödpunkter på metallburar (10, 12).

Rovfåglar blir vanligen förgiftade genom att äta blyhagel som finns gömt i en skjuten fågel eller resterna av ett skjutet däggdjur (27) (Figur 2).

Andfåglar och gäss är särskilt utsatta för intag av blyhagel då de finner mycket av sin föda i våtmarker och även aktivt plockar grus till sin kräva (2). Simfåglar kan också förgiftas på grund av intag av fiskesänken (5). I enstaka fall kan det orsakas av intag av sediment med höga blyhalter, t ex i närheten av gruvor eller smältverk (25).

Man har i många länder försökt minska mängden bly som kommer ut i naturen genom att förbjuda blyhagel och blysänken. Dessvärre får man räkna med att bly från de senaste 20 åren redan har kontaminerat ytlagren av sediment i sjöar och därmed under lång tid kan utgöra en förgiftningsrisk (25).

Förhöjda blyhalter i kroppen har även rapporterats hos fåglar som lever nära högtrafikerade motorvägar (5). En viktig anledning till att man strävar mot att använda blyfri bensin är oron för att bly från avgaser kan ansamlas i jord och damm (4).

Zink

Zink är mycket vanligt förekommande i sällskapsfåglars närmiljö eftersom det ingår som en komponent i galvanisering av metaller (13). En del galvaniserade ytor kan innehålla upp emot 99,9 procent zink, medan andra kan innehålla 98 procent zink och en procent bly (9, 27). Liksom bly är zink en mjuk metall som det lätt går att bita bort delar från (20).

Vanliga orsaker till förgiftning hos sällskapsfåglar är att fågeln biter bort småbitar från galvaniserade burnät och burgaller (10, 19, 28, 30), spikar, häftklamrar, viss färg samt gödningsmedel (10), galvaniserade leksaker (19, 30), galvaniserade mat- och vattenskålar (19) eller galvaniserade mynt (30).

Galvaniserade burar kan skrubbas med en borste och ättiksyra eller vinäger, eller få åldras utomhus i en till två månader, för att minska toxiciteten (3, 11, 26), men det kan fortfarande resultera i förgiftning om fågeln tuggar på gallret och sväljer partiklar (26).

Vilda simfåglar har drabbats av zinkförgiftning på grund av att deras miljö har kontaminerats med avfall från gruvor eller smältverk (8). Andra källor har varit industriavfall, avrinning från vägar, kloakslam samt pesticider (29).

PATOGENES

Bly

Bly ska normalt sett inte påvisas i ett djur eftersom det inte ingår i något kroppsligt biokemiskt system. För att förgiftning ska ske måste bly absorberas från mag-tarmkanalen. Bly som däremot deponeras i muskulatur eller kroppshåligheter orsakar inga problem (9).

När blyet väl absorberats binder det till röda blodkroppar och sprids därmed till övriga kroppen. En balans uppstår mellan olika delar där ca fyra procent av den totala blymängden återfinns i blod och organ med hög blodgenomströmning, ca två procent i mjukvävnader inklusive nervsystemet, samt ca 94 procent i skelettet (23).

Det finns påtagliga skillnader mellan olika arter och även inom samma art för hur känslig individen är för blyförgiftning. Fåglar tycks rent generellt vara mer motståndskraftiga mot blyförgiftning jämfört med däggdjur (23). Arter med kraftig muskelmage riskerar å andra sidan att ta upp mer bly på grund av en högre grad av mekanisk nötning av partiklar av metalliskt bly (2).

Bly påverkar aktiviteten hos enzym som ingår i hemoglobinproduktionen vilket leder till anemi. Bly är även neurotoxiskt och hos fåglar har hjärnödem och demyelinisering av nerver rapporterats, vilket kan leda till encefalopati och perifer neuropati (29). Perifer neuropati och därmed sammanhängande muskelsvaghet kan orsakas av demyelinisering vid kronisk förgiftning (15). Andra patologiska effekter vid blyexponering utgörs av hepatocellulär nekros, hemosideros i lever och mjälte, myokarddegeneration, nekros av muskelmagens muskulatur samt degenerativa förändringar i njurtubuliceller med ansamling av syrafasta intranukleära inklusionskroppar (29).

Zink

Till skillnad från bly behövs zink för ett flertal fysiologiska funktioner och ingår i mer än 200 metalloenzym. Dessa enzym är inblandade i osteosyntes, keratogenes, reproduktion, tillväxt, sårläkning, hjärnutveckling, normal funktion av CNS och många andra fysiologiska processer (22).

Flera studier hos däggdjur har visat att pankreas är det viktigaste målorganet för zink. Överskott av zink påverkar pankreas exokrina funktion (22, 29). Dessutom utgör njurar, lever och magtarmkanalen andra målorgan vid zinkförgiftning (22). Hos hönsfåglar har zinköverskott visat sig orsaka minskad äggproduktion samt utlösa ruggning (29).

Vid obduktion är i typiska fall pankreas, njurar, lever och mag-tarmkanalen angripen. Mikroskopiska lesioner i vanlighetsgrad är hemosideros och erytrofagocytos av Kupfferceller i levern, hemosideros och erytrofagocytos i mjälten, degeneration eller nekros i pankreas, avsaknad av zymogena granula i pankreas, nefros, degeneration av koilinlagret i muskelmagen, nekrotiserande ventrikulit, hemorragisk enteropati, maldigestion och myokardnekros (16, 30). Zinkförgiftning kan även orsaka erosiv ventrikulit. Koilinlagret förstörs och ulcerationer ses i underliggande slemhinna (15).

SYMTOM

Bly

Kliniska symtom kan variera med art, dos och förgiftningens duration. De kan vara vaga och ospecifika, varför blyförgiftning ofta ingår i listan över differentialdiagnoser vid sjukdom hos fågel (9, 14). De vanligaste symtomen hänför sig till mag-tarmkanalen, nervsystemet samt det hemolymfatiska systemet (10). Vid allvarliga förgiftningar kan dödsfall ske

FIGUR 3. *En blyförgiftad amazonpapegoja med neurologiska symtom, fågeln sitter i en konstig ställning. Blodprov från samma fågel visade hemoglobinuri.*

FIGUR 4. *Vid zinkförgiftning är fågeln många gånger slö och har ibland kräkningar eller diarré.*

inom 48 timmar efter att de första symtomen har setts (21).

Gastrointestinala symtom inkluderar anorexi, regurgitation, stas i mag-tarmkanalen inklusive dilatation av körtelmagen (14).

Neurologiska symtom som kan ses är exempelvis tremor, kramper, ataxi, huvudlutning (Figur 3), beteendeförändring, pares i ben eller vinge och blindhet (10).

Skador på röda blodkroppar leder till anemi, polykromasi och anisocytos sekundärt till störning i hembildningen. För tidig nedbrytning av röda blodkroppar resulterar i biliverdinuri, dvs gulgrön till grönsvart missfärgning av urin eller urinsyra (14).

Vanliga symtom hos papegojfåglar är slöhet, anorexi, svaghet, kräkning, polyuri, diarré, avmagring, ataxi, huvudlutning, blindhet, cirkelgång, pares (hängande vinge eller ben), paralys, huvudtremor, kramper och dödsfall. Hemoglobinuri har rapporterats hos grå jako och amazoner, men behöver inte ses hos alla individer. Det tros orsakas av intravaskulär hemolys och misstolkas ofta som blodig diarré (9).

Symtom hos simfåglar vid blyförgiftning inkluderar svaghet, depression, grönfärgad diarré, polyuri, anorexi, avmagring, subkutant ödem i huvud och ögonlock, samt beteendeförändringar (8). Hos svanar leder muskelsvaghet till en typisk svaghet i halsen, som sjunker ner på fågelns rygg. En slapp paralys av esofagus leder ofta till inpackning av fodermaterial. Rösten kan förändras. Ataxin kan hos gäss och andfåglar ta sig uttryck som höga steg och en tendens att falla bakåt (25).

Symtom hos rovfåglar karakteriseras av ataxi, pares eller paralys i vingar och ben, övergående blindhet och konvulsioner. Hos falk ses ofta hyperestesi (27).

Kronisk förgiftning ses vid blyförgiftning men inte vid zinkförgiftning. I dessa fall kan avsevärd avmagring ses (12). Kronisk förgiftning är vanligast hos simfåglar och andra vilda fåglar. Akut förgiftning är vanligast hos papegojfåglar. Eftersom de observeras dagligen upptäcker oftast ägaren de ospecifika sjukdomstecknen i tidigt skede (9).

Zink

Vid en zinkförgiftning är fågeln många gånger slö och har ibland kräkningar eller diarré (Figur 4). Avmagring är ovanligt eftersom kronisk sjukdom är ovanligt. Vissa fåglar verkar vara illamående eller ha buksmärtor, sannolikt orsakade av pankreatit eller ventrikulit (10).

Andra vanliga symtom liknar de som ses vid blyförgiftning, t ex polyuri, polydipsi, svaghet, anemi och kramper (3, 9, 19, 24, 26, 27, 30), slöhet, anorexi, ataxi (3, 19, 24, 26, 27, 30). Även plötsliga dödsfall förekommer (30).

Symtom hos simfåglar är ospecifika och inkluderar svaghet, ataxi, pares eller paralys i benen, anemi, diarré, avmagring och dödsfall (8). Hos simfåglar ses ofta en karakteristisk vinghållning, där vingarna möts i luften ovan ryggen (10).

Uppgifterna i litteraturen skiljer sig en del avseende vissa symtom. I vissa källor anges att neurologiska symtom är mycket ovanliga, likaså att hemoglobinuri inte förekommer (10, 16, 19). Rapporter om att höga nivåer av zink skulle orsaka fjäderplockningar har inte bevisats (17).

DIAGNOSTIK

Röntgen

Röntgen kan styrka diagnosen (Figur 5). Tillsammans med typiska symtom kan påvisade metallföremål i mag-tarmkanalen tyda på förgiftning. Röntgen kan dock inte avgöra om metallföremålet består av bly eller zink. Det kan hända ➤

FIGUR 5. *Röntgen kan styrka diagnosen. Bilden visar både grus och metall i muskelmagen, något som annars kan vara svårt att se skillnad på.*

att fågeln fått i sig annan, icke-toxisk, metall.

Vid vissa fall av kronisk förgiftning kan den ursprungliga blykällan ha lämnat mag-tarmkanalen, varför en negativ röntgen inte utesluter blyförgiftning (10). I en studie av svanar hade 25 procent av de blyförgiftade fåglarna ingen identifierbar metall på röntgen. Vissa förgiftningar kan ske genom absorption av bly i en icke-röntgentät form, t ex färgflagor eller bensinångor. Alternativt kan en fågel utveckla symtom efter att bly som lagrats i skelettet mobiliseras under månaderna efter att intaget ägt rum (9, 29).

Rovfåglar gör sig av med icke-digererbart material genom spybollar. Detta bidrar till att försvåra diagnosen av blyförgiftning, eftersom en majoritet av de fåglar som inkommer med kliniska symtom inte längre har kvar något röntgenologiskt påvisbart bly i magsäcken (23, 29). I en rapport hade bara 34 procent av 96 falkar som undersöktes med tecken på blyförgiftning kvar påvisbara metallfragment (23).

Serumnivå bly

En säker diagnos ställs efter analys av blynivå i blodet. Det tycks inte finnas en tydlig toxisk gränsnivå, analyssvaret måste alltid tolkas i förhållande till kliniska fynd och röntgenfynd (25).

Nivåer mellan 0,2–0,5 ppm kan vara tecken på blyförgiftning men inte vara kopplat till kliniska symtom. Prognosen i dessa lägen är oftast god. Nivåer mellan 0,5–1 ppm talar för blyförgiftning, innebär vanligen kliniska symtom, och har vanligen god prognos med behandling. När blodnivån överstiger 1 ppm ses vanligen kliniska symtom och prognosen blir allt sämre med ökande nivåer (10).

Serumnivå zink

Även här ställs en säker diagnos efter analys av zinknivå i blodet. Observera att blodprov ska tas med glasspruta eller plastspruta utan gummidetaljer, och förvaras i serumrör utan gummipropp, eftersom zink kan läcka ut från gummi (26).

Det råder stor oenighet om vad som är normal respektive toxisk zinknivå i plasma eller serum. Generella riktlinjer föreslår att normal plasma- eller serumnivå ska ligga under 3 ppm, och att toxiska nivåer i typiska fall överskrider 10 ppm. Tolkning av intermediära zinknivåer ska inkludera annan klinisk och diagnostisk information för att stödja en diagnos om zinkförgiftning (8).

Övriga tester

Blod kan även tas för att analysera delta-aminolevulinsyradehydratas och fritt erytrocytärt protoporfyrin. Dessa tester kan dock vara mindre praktiska än analys av blodnivån bly eftersom de kräver speciell hantering. Dessutom kan olika laboratorier ha olika slags tester och vana vid analysen (29).

Blodkemi visar vanligen ospecifika förändringar såsom t ex förhöjt LDH (laktatdehydrogenas), urinsyra och ASAT (9). Vid zinkförgiftning kan ibland förhöjt amylas påvisas (12).

En hypokrom regenerativ anemi ses hos en del fåglar. Däremot ses inte basofil stippling och vakuoler i cytoplasman hos de röda blodkropparna, något som

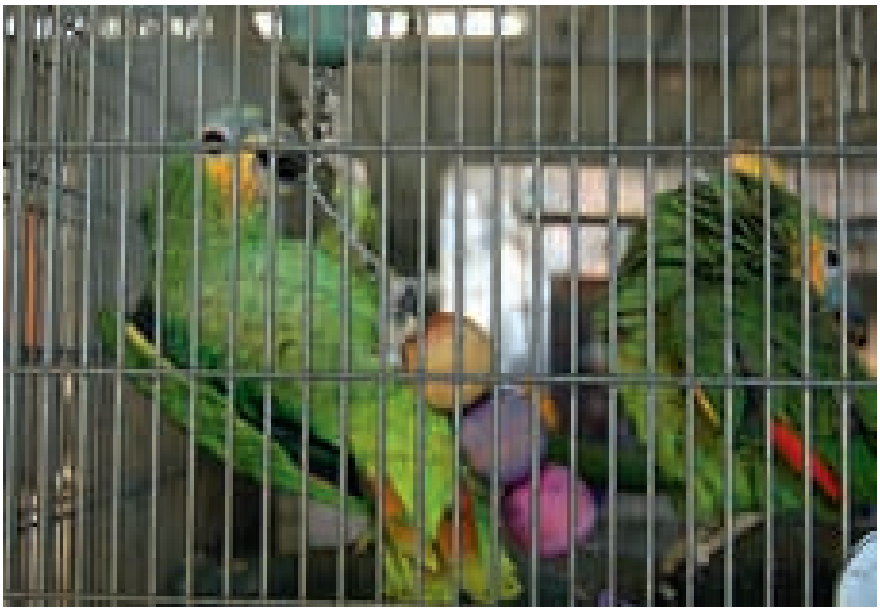

FOTO: ZEETZ JONES

FIGUR 6. *Det finns tre viktiga mål vid behandling av metallförgiftning: att stabilisera patienten, att förhindra fortsatt exponering och avlägsna metallen och att kelera redan absorberad metall.*

brukar rapporteras hos däggdjur förgiftade med bly (9).

Vid obduktion är de bästa vävnaderna för blyanalys lever och njure (29). Diagnos av zinknivå sker bäst i vävnadsprov från pankreas, lever och njure (19).

Provbehandling

Vid en stark misstanke om blyförgiftning ska behandling sättas in i väntan på provsvar. En snabb förbättring efter påbörjad behandling styrker diagnosen bly- eller annan tungmetallförgiftning (9).

BEHANDLING

Bly kan lagras i många olika organ. Fågeln kan därför behöva lång behandlingstid för att toxiska blymängder ska kunna avlägsnas från kroppen (12). Zink lagras inte i kroppen i toxiska nivåer. När väl skadligt zink avlägsnats är fortsatt förgiftning osannolik. Kelering (administration av kelatbildare) utförs som vid blyförgiftning, men kan avslutas när zinket är avlägsnat (10, 18).

Det finns tre viktiga mål vid behandling av metallförgiftning: att stabilisera patienten, att förhindra fortsatt exponering och avlägsna metallen och att kelera redan absorberad metall så att den avlägsnas från fågelns vävnader (3) (Figur 6).

Stabilisering av patienten

Stabilisering innebär ofta att korrigera obalans i vätske- och elektrolytnivåer eftersom mag-tarmstörningar ofta kan vara det dominerande symtomet. Om fågeln inte kräks kan oral elektrolytlösning ges. Alternativt ges vätska subkutant eller som intravenös bolusdos. En allvarligt sjuk fågel kan behöva en permanentkanyl i jugularvenen eller intraossöst (3).

Vid kraftiga kramper kan diazepam 0,5–1 mg/kg ges intramuskulärt en till tre gånger (3).

Övrig sedvanlig understödjande behandling är värme och ökad luftfuktighet, t ex genom att placera fågeln i en kuvös. Till en fågel som inte kräks kan sondmatning ges (3).

Antiemetika och peristaltikbefrämjande medel som t ex metoklopramid kan vara till hjälp (12).

Förhindra fortsatt exponering

De metoder som brukar rekommenderas för avlägsnande av metallpartiklar är smörjande medel, laxerande medel, spolning av kräva och/eller körtelmage samt kirurgi.

Som smörjande medel rekommenderas t ex hårbollsmedel för katt, bulkmedel som metamucil eller psyllium, eller kombinationsmedel som t ex paraffinolja eller jordnötssmör. Dessa medel kan ges två till tre gånger (3).

Magnesiumsulfat (Epsomsalt) är ett lätt retande/laxerande medel som också fäller ut bly till blysulfat och därmed förhindrar fortsatt absorption. Några korn av detta kan blandas med honung eller 50-procentig glukoslösning och ges oralt två gånger. Små metallfragment kan avlägsnas med dessa metoder under en till tre veckor (3). Effekten av nämnda metoder är dock omtvistad (12).

Aktivt kol, 2–8 g/kg, kan sondas utspätt i vatten för att binda blypartiklar i mag-tarmkanalen och därmed förhindra absorption. Observera att aktivt kol inaktiveras av paraffinolja (9).

Stora metallföremål måste antingen plockas ut eller spolas ut med hjälp av endoskop eller kirurgi (23) (Figur 7). Extrem försiktighet ska iakttas hos fåglar med inpackning i körtelmagen. Körtelmagens vägg kan vara försvagad med risk för ruptur (8).

Kelering

Kelering leder till bildandet av ett icke-toxiskt komplex som utsöndras via gallan eller njurarna (14). Ett kelerande ämne bör ha hög affinitet för den toxiska metallen men låg affinitet för essentiella metaller. Den bör ha minimal toxicitet, vara fettlöslig och absorberas väl från mag-tarmkanalen (6).

CaEDTA

CaEDTA (kalcium dinatrium-etylendiamin-tetracetat eller kalcium dinatrium-versenat) absorberas dåligt i mag-tarmkanalen och ges därför lämpligen parenteralt. Den utsöndras snabbt i urinen utan större metabolism. Finns att beställa som Calcivern injektionsvätska 10 procent som ex tempore-beredning.

Under kontinuerlig användning kan brist på spårelement uppstå, framför allt zink, koppar och magnesium. Monokalciumsaltet av EDTA används för att undvika hypokalcemiska kramper. Hos människa inducerar medlet dosberoende och långtidsberoende skador i proximala njurtubuli, samt degenerativa förändringar i tunntarmens slemhinna. Skadorna i njurarna är vanligen helt reversibla (1). Njurskador har aldrig dokumenterats hos fåglar. För att minska risken bör dock behandling begränsas till fem dagar, med en behandlingsfri period på fem till sju dagar innan en eventuell ny behandling ges (3). CaEDTA har använts upp till 25 dagar i följd utan tecken på muskelskada eller nedsatt lever- eller njurfunktion (28).

Ett vanligt protokoll är att använda Na-CaEDTA 35 mg/kg subkutant två gånger dagligen i fem dagar, följt av fem dagar utan behandling. Ny provtagning får sedan avgöra om en ny femdagarsbehandling ska utföras (25).

DMSA

DMSA (meso-dimerkaptobärnstenssyra) är ett relativt icke-toxiskt medel som är ➤

FIGUR 7. *Stora metallföremål måste antingen plockas ut eller spolas ut med hjälp av endoskop eller kirurgi. Röntgenbilden visar en metallbit i muskelmagen hos en amazonpapegoja.*

➤ lämpligt för peroral administration, men som även kan ges parenteralt. Det går att beställa som licenspreparat DMSA Swedish Orphan, kapslar 200 mg.

DMSA har mycket låg frekvens av toxiska bieffekter. Det som kan förekomma är framför allt gastrointestinala störningar, hudreaktioner, lindrig neutropeni och förhöjda leverenzym. Trots fortsatt läkemedelsgiva kan dessa symtom gå tillbaka spontant (1). Inga negativa effekter observerades efter DMSA-giva i dosen 35 mg/kg peroralt två gånger dagligen i 34 veckor till undulater (20).

En studie har visat att DMSA resulterade i omfattande minskning av blynivå i blod, hjärna, lever och njure medan blymängden i skelett inte påverkades. EDTA har däremot god effekt för att minska blymängden i skelettet. En annan studie visade att antingen peroral DMSA eller kombinationen av peroral DMSA och parenteral EDTA var den effektivaste keleringsmetoden (1).

DPA

DPA (D-penicillamin) är ett penicillinderivat och ska inte användas till patient med penicillinallergi (6). Användningen som kelerare i humanvården begränsas av omfattande biverkningar såsom hypertension, nefrotiskt syndrom och olika autoimmuna reaktioner (1).

Till fågel anges lämplig dos vara 55 mg/kg peroralt två gånger dagligen i en till två veckor (9). Kräkningar har rapporterats förekomma hos kakaduor (16). Mag-tarmstörningar har ofta rapporterats (19). Inget preparat finns registrerat i Sverige.

BAL

BAL (dimercaptopropanol) är ingen idealisk kelerare på grund av sin höga toxicitet och höga frekvens av olika obehagliga bieffekter såsom illamående, kräkningar, svettningar, hög feber, ökat blodtryck och takykardi. BAL kan endast administreras via intramuskulär injektion vilket är mycket smärtsamt (1). Rekommenderad dos är 2,5 mg/kg intramuskulärt sex gånger dagligen i två dagar, sedan två gånger dagligen i upp till tio dagar eller tills symtomen avklingat (9). Inget preparat finns registrerat i Sverige.

Övrigt

För- och nackdelar med olika keleringsmedel till fåglar debatteras fortfarande och har inte undersökts noga hos många arter av sällskapsfågel. Många kliniskt aktiva veterinärer använder enbart CaEDTA vid både bly- och zinkförgiftning hos fågel utan uppenbara negativa bieffekter såsom nefrotoxicitet (7).

Då metall finns kvar i mag-tarmkanalen bör vanligen endast parenteralt administrerat keleringsmedel ges. Eftersom bly ofta har lagrats upp i kroppen och frigörs successivt, måste ofta flera behandlingsomgångar ges (9).

Arter som är känsliga för aspergillos, t ex svan och vissa ankor, ska behandlas profylaktiskt med itraconazole under de första sju till tio dagarna av en keleringsbehandling (8).

Så länge fågeln behandlas med kelerande medel och förbättras, är det ingen brådska att gå vidare med kirurgiska åtgärder. Många av metallpartiklarna bryts ner i mindre bitar och passerar ut (16). Om metallföremål kvarstår i magtarmkanalen efter att blynivån i blodet har normaliserats, bör uppföljande röntgen- och blodnivåer kontrolleras tills dessa föremål har passerat ut (3).

PROGNOS

Prognosen är avvaktande vid kronisk exponering, om fågeln har allvarliga CNS-symtom eller hematuri. I övriga fall är behandlingssvaret dramatiskt – de flesta fåglar förbättras inom sex timmar efter tillförsel av kelerande medel. Hos simfåglar är stas och inpackning i magtarmkanalen, framför allt körtelmagen, en vanlig komplikation (9).

Negativa markörer från prognossynpunkt är en hematokrit under 29 procent, kraftig avmagring eller tecken på lever- eller njurskada (25).

SUMMARY

Metal intoxication in birds

In spite of society's efforts to limit the occurrence of heavy metals in our environment, metal intoxication is still very common in all types of birds. The symptoms are very similar to other common diseases and are primarily indicative of lesions in the gastrointestinal, neurologic and hematologic systems. The most important diagnostics are usually blood levels and radiography. However, since time is often limited due to serious disease, trial treatment is also a very important consideration. Treatment of metal intoxication has three corner stones stabilization, prevention of continued absorption and chelation of already absorbed metal. The most common antidote protocol in the acute stage is injection with Na-CaEDTA 35 mg/kg twice daily intramuscularly. When the bird is stable continued treatment can be made with DMSA 35 mg/kg twice daily per os. If diagnosis is made early the prognosis is usually good.

Referenser

1. Andersen O. Principles and recent developments in chelation treatment of metal intoxication. Chem Rev, 1999, 99, 2683–2710.
2. Axelsson J. Bly från ammunition som förgiftningsrisk hos rovfåglar – en kunskapsöversikt. Svenska Jägareförbundet, Viltforum, 2009, 1.
3. Bauck L & LaBonde J. Toxic disease. In: Altman RB, Clubb SL, Dorrestein GM, Quesenberry K, eds. Avian medicine and surgery. Philadelphia, WB Saunders, 1997, 604–613.
4. Barltrop D & Meek F. Effect of particle size on lead absorption from the gut. Arch Environ Health, 1979, 280–285.
5. Beyer NW, Spann JW, Sileo L & Franson JC. Lead poisoning in six captive avian species. Arch Environ Contam Toxicol, 1988, 17, 121–130.
6. Blanusa M, Varnai VM, Piasek M & Kostial K. Chelators as antidotes of metal toxicity: therapeutic and experimental aspects. Curr Med Chem, 2005, 12, 2771–2794.
7. Bowles HL. Zinc intoxication in a cockatiel. Proceedings North American Veterinary Conference, 2003, 1166–1167.
8. Degernes LA. Waterfowl toxicology, a review. Vet Clin North Am Exotic Anim Pract, 2008, 11, 283–300.
9. Dumonceaux G & Harrison GJ. Toxins. In: Ritchie WB, Harrison GJ & Harrison LR, eds. Avian medicine, principles and application. Lake Worth, Wingers Publishing, 1994, 1030–1052.
10. Echols S. Avian heavy metal toxicosis. Proceedings North American Veterinary Conference, 2001.
12. Gelis S. Evaluating and treating the gastrointestinal system. In: Harrison GJ & Lightfoot TL, eds. Clinical avian medicine. Palm Beach, Spix Publishing, 2006, 431–440.
14. Jenkins J. Emergency medicine. In: Altman RB, Clubb SL, Dorrestein GM & Quesenberry K, eds. Avian medicine and

surgery. Philadelphia. WB Saunders, 1997, 860–863.
15. Johnson-Delaney CA & Reavill D. Toxicoses in birds: ante- and postmortem findings for practitioners. Proceedings Association of Avian Veterinarians, 2009, 263–275.
16. LaBonde J. Toxicity in pet avian patients. Seminars in Avian Ex Pet Med, 1995, 1, 23–31.
19. Lightfoot TL & Yeager JM. Pet bird toxicity and related environmental concerns. Vet Clin North Am Exotic Anim Pract, 2008, 11, 232–259.
20. Lupu C & Robins S. Comparison of treatment protocols for removing metallic foreign objects from the ventriculus of budgerigars. Journal of Avian Medicine and Surgery, 2009, 23, 186–193.
22. Puschner BI, St Leger J & Galey FD. Normal and toxic zinc concentrations in serum/plasma and liver of psittacines with respect to genus differences. J Vet Diagn Invest, 1999, 11, 522–527.
23. Redig PT & Arent LR. Raptor toxicology. Vet Clin North Am Exotic Anim Pract, 2008, 11, 261–282.
24. Richardson JA, Khan SA & Means C. Managing pet bird toxicosis. Exotic DVM, 2001, 1, 23–27.
25. Routh A & Sanderson S. Toxicoses. In: Tully TN, Dorrestein G M & Jones AK, eds. Handbook of Avian Medicine. Philadelphia, Elsevier, 2009, 301–308.
26. Rupley A. Common diseases. In: Rupley A, ed. Manual of Avian Practice. Philadelphia, WB Saunders, 1997, 302–309.
27. Samour J. Management-related diseases. In: Samour J, ed. Avian Medicine. London, Harcourt Publishers, 2000, 182–193.
28. Samour J. Lead toxicosis in falcons: a method for lead retrieval. Seminars in Avian and Ex Pet Med, 2005, 2, 143–148.
29. Sigurdson CJ & Franson JC. Avian toxicologic diagnosis. In: Fudge AM ed. Laboratory medicine: avian and exotic pets. Philadelphia, WB Saunders Company, 2000, 174–184.
30. Woods LW & Plumlee KH. Avian toxicoses: veterinary diagnostic laboratory perspective. Seminars in Avian and Ex Pet Med, 1999, 1, 32–35.

En fullständig referenslista (30 referenser) kan fås från författaren.

***GUNNEL ANDERSON,** leg veterinär, specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar, Djurkliniken Roslagstull, Valhallavägen 12 A, 114 22 Stockholm.

Nominera kandidater

till förtroendeposter senast 1 juli

Veterinärförbundets medlemmar direktväljer vice ordförande och tre övriga ledamöter i förbundsstyrelsen, vice ordförande i SVS samt ledamöter och ersättare i fullmäktige. Valet sker under hösten men kandidater till posterna ska nomineras senast den 1 juli.

Nominering – hur gör man?

- Valet 2012 avser:
  - Vice ordförande och tre övriga ledamöter i förbundsstyrelsen
  - vice ordförande i SVS
  - Ledamöter samt ersättare i fullmäktige
- Alla förbundsmedlemmar som är röstberättigade kan nominera kandidater till förtroendeposterna och är också valbara. Mandatperioden för samtliga poster är två år med tillträde den 1 januari 2013.
- Nominering ska vara skriftlig (kan även ske via e-post) och innehålla följande uppgifter för att vara giltig:
  - Namn på den nominerade kandidaten, personnummer och alla kontakt- och adressuppgifter.
  - Vilken av ovanstående förtroendeposter som avses.
  - Skriftlig bekräftelse av den som nominerats att hon/han accepterar att kandidera till den aktuella posten för den gällande mandatperioden.
  - Kontaktadresser till den person som står bakom nomineringen.

Det finns en särskild nomineringsblankett på veterinärförbundets hemsida www.svf.se, Förbundet/Blanketter/Övriga blanketter. Den går även att beställa via e-post, office@svf.se, alt. ring kansliet, 08-545 558 20.

- Nuvarande innehavare av posterna som valet avser kan naturligtvis nomineras för omval om de accepterar det.
- Samtliga ledamöter i förbundsstyrelse respektive SVS kollegium finns publicerade i varje nummer av SVT.
- Nomineringen ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 1 juli 2012.

månadens epiztel

Epizteln redogör den här gången för ett fynd av *Mycoplasma bovis* i mjölk, en falskt positiv reaktion för *Brucella melitensis* och en varning för illegal handel med utrotningshotade djur. Texten är ett samarbete mellan Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Jordbruksverket och är i det här numret sammanställd av Helena Ohlsson, SVA och Charlotta Lindqvist, Jordbruksverket.

MYCOPLASMA BOVIS HOS NÖTKREATUR

Under senare delen av 2011 detekterades, troligen för första gången i Sverige, *Mycoplasma bovis* i mjölk i samband med mastit i en mjölkkobesättning. Dessutom återfanns under denna period samma bakterie i näsprov tagna i samband med lunginflammation hos kalv i några kalvköpande besättningar. Fynd av den senare typen gjordes senast på 1980-talet. De nu aktuella besättningarna ligger i sydvästra delen av landet.

Under 2011 konstaterades cirka 70 danska mjölkbesättningar, främst på Jylland, vara infekterade med *M bovis* varav ett ansenligt antal besättningar fick allvarliga sjukdomsproblem, bland annat mastit och ledinfektioner hos kor. Utredning av bidragande sjukdomsorsaker pågår både i Danmark och i Sverige.

M bovis är en bakterie som saknar cellvägg och tillhör klassen *Mollicutes*. Mastit orsakad av *M bovis* är en mycket smittsam sjukdom som kan orsaka stora besättningsproblem. Från andra länder rapporteras att inköp av infekterade djur är den viktigaste inkörsporten till besättningen. I vissa fall har besättningen haft tidigare utbrott av luftvägssjukdom och/eller ledinflammation hos kor och/eller kalvar. Flera djurgrupper, t ex kalvar, kan vara symtomlösa smittbärare. Infektionen är inte anmälningspliktig och anses inte vara en zoonos.

MISSTANKE OM BRUCELLA MELITENSIS I FÅRBESÄTTNING

Brucella melitensis har aldrig diagnostiserats i Sverige och vi är sedan 1995 officiellt friförklarade från sjukdomen. Drygt 7 000 får provtas årligen inom ett övervakningsprogram.

I december 2011 reagerade tre av tio prover tagna inom övervakningsprogrammet från en fårbesättning i Skåne län som starkt positiva. En utredning inleddes där det noterades att inga kliniska symtom tydande på *B melitensis*-infektion fanns i besättningen. Den bestod av totalt 20 djur, men det noterades att det under 2011 fötts färre lamm än normalt i besättningen. En bagge hade inköpts under 2010 men inga andra möjliga smittvägar identifierades. Besättningen spärrades och beslut om ytterligare provtagningar togs.

Vid serologisk provtagning av besättningens alla djur tre veckor efter den första provtagningen utföll totalt fem prover positivt: två av de djur som tidigare varit positiva och tre andra. Fyra veckor senare provtogs samtliga djur igen och alla prover var då negativa avseende *B melitensis*. Mot bakgrund av provresultaten, avsaknaden av symtom och epidemiologiska kopplingar till möjliga smittkällor avskrevs misstanken och spärren hävdes.

Den vanligaste orsaken till falskt positiva reaktioner i serologiska tester för *B melitensis*

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

är infektion med *Yersinia enterocolitica* serotyp O9. Träckprovtagning med avseende på detta agens utfördes och flera prover var positiva för *Yersinia enterocolitica*. Serotypning är dock ännu i skrivande stund inte klar.

HANDEL MED DJUR OCH VÄXTER – EN LÖNSAM AFFÄR

Den illegala handeln med utrotningshotade växter och djur omsätter varje år många miljarder dollar. 1973 kom ett antal länder överens om att handel inte får vara orsaken till att vilda djur och växter utrotas. Överenskommelsen heter CITES (Convention on International Trade in Endangered Species of wild flora and fauna) och kallas även för Washington-konventionen. 175 länder, bland annat Sverige, har skrivit under konventionen som listar ca 5 000 hotade djurarter och ca 28 000 hotade växtarter.

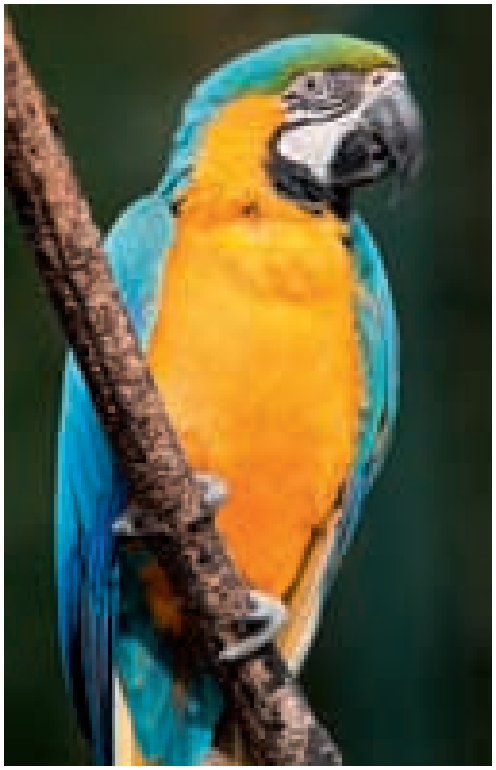

Papegojor tillhör de djurslag som det bedrivs illegal handel med. Veterinärer kan kontakta CITES-gruppen på Jordbruksverket vid misstanke om olagligt införda djur.

Miljontals levande djur och växter importeras årligen till EU, bland annat papegojor från Sydamerika och kameleonter från Afrika. Några djurslag som det bedrivs illegal handel med för att de ska bli sällskapsdjur är olika arter av papegoja och reptiler såsom sköldpaddor. En efterfrågad art är t ex grekisk landsköldpadda, *Testudo hermanni,* som på EUs bilagor är listad som A och i övriga världen på CITES bilaga II.

Djuren och växterna transporteras ofta långa sträckor mellan olika länder för att så småningom hamna hos den tilltänkta kunden. Kräldjur är lättsmugglade eftersom de är små (i alla fall som ungar), tåliga och växelvarma, vilket innebär att de klarar sig länge utan mat och vatten. Smuggelteknikerna varierar och bland annat har levande reptiler smugglats i hemliga fack i bagage, i örngott, i tomma videoband, i kläder såsom strumpor och i dubbla golv i lastbilar osv. Ett annat sätt att dölja smugglingen är att man döper om skyddade arter till namn på icke skyddade arter. Detta används vanligen när det handlar om arter med en förvirrande taxonomi. Kanske det vanligaste sättet att bedriva illegal handel är att deklarera individen som fångenskapsuppfödd istället för viltfångad.

Ytterligare ett problem med viltfångade exotiska arter är att de ofta bär på, för EU eller Sverige, nya sjukdomar som genom den illegala handeln introduceras.

Mer information kan läsas på Jordbruksverkets hemsida www.jordbruksverket.se under rubriken Djur och Hotade arter, CITES samt www.cites.org.

Veterinärer är välkomna att kontakta CITES-gruppen på enheten för sällskapsdjur på Jordbruksverket via sallskapsdjur@jordbruksverket.se. ■

noterat

Schäferrasen delas

I ett informationsblad från Svenska Kennelklubben (SKK) i november förra året meddelades att hundrasen schäfer från den 1 januari 2012 delas i två separata rasvarianter. Grundrasen döps om till tysk schäferhund och rasvarianterna kallas tysk schäferhund, normalhårig respektive tysk schäferhund, långhårig.

Vid årsskiftet gjorde SKK en datakörning som innebär att samtliga schäfrar som finns i SKKs register och är födda år 2000 eller senare påfördes hårlagsbeteckningen N (normalhårig). För schäfrar som är långhåriga kommer hårlagsklassificering sedan att göras antingen vid av Svenska Brukshundklubben/Svenska Schäferhundklubben särskilt anordnade hårlagsklassificeringstillfällen, eller vid första utställningstillfället i officiell klass vid officiell utställning. Schäfrar som klassificeras som långhåriga kommer då att få hårlagsbeteckningen L (långhårig).

Delningen innebär att tysk schäferhund, långhårig på utställningar tävlar som egen ras. För uppfödare av schäfer gäller att parning mellan hårlagen inte är tillåten. ■

Vilken är din diagnos? – Patologi

En åttaårig valack togs till veterinär på grund av feber, nedsatt allmäntillstånd och ansträngd andning. Efter undersökning avlivades hästen och skickades till SVA för obduktion. Fallet är sammanställt och tolkat av Erika Karlstam, Enhet för patologi och viltsjukdomar, SVA.

Häst, varmblodig travare, valack, åtta år

Anamnes: Hästen insjuknade en vecka innan veterinärkonsultation med feber och nedsatt allmäntillstånd. Djurägaren hade sedan observerat att hästen verkat trött och flåsig vid mindre ansträngning, samt även i vila haft något ansträngd andning.

Status: Vid klinisk undersökning var hästen något tungandad. Hjärtljuden var dämpade och svåra att auskultera. Inga biljud kunde höras över lungfältet. Röntgenundersökning visade en kraftigt förstorad hjärtsilhuett, och ultraljudsundersökning avslöjade riklig förekomst av vätska i hjärtsäcken. Då prognosen bedömdes vara dålig, avlivades hästen och sändes till Enhet för patologi och viltsjukdomar, SVA, för obduktion.

Patologi: Se Figur 1 (hjärta in situ, makroskopisk bild), Figur 2 (hjärta med öppnad hjärtsäck, makroskopisk bild) och Figur 3 (epikardium/perikardium, mikroskopisk bild). Beskriv de morfologiska förändringarna och föreslå patologisk-anatomisk diagnos.

SVAR SE SIDAN 48

Figur 1. *Torax, häst. Makroskopisk bild, hjärta och lungor in situ, innan uttagandet ur brösthålan. Hästen liggande på rygg.*

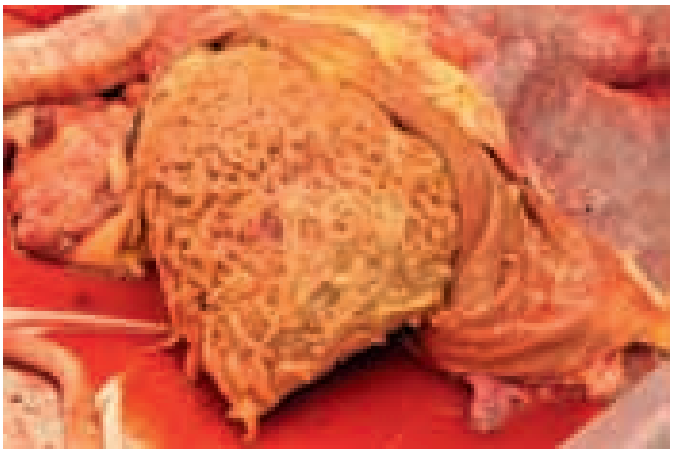

Figur 2. *Hjärta, häst. Hjärtsäcken uppklippt och epikardiet exponerat.*

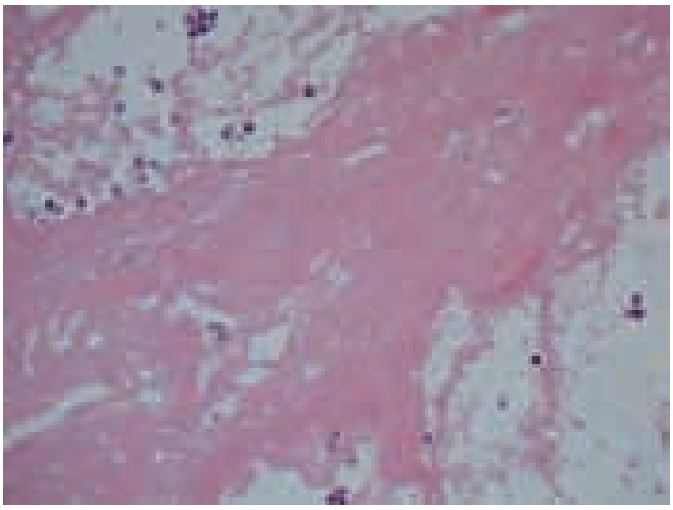

Figur 3. *Hjärtsäck, häst. Mikroskopisk bild, HE-färgning, 400 gångers förstoring.*

Tillämpad forskning i Helsingborg

Fler projekt än någonsin igång

JONAS NORDSTRÖM, journalist*

Sedan en tid tillbaka satsar smådjurskliniken på Regiondjursjukhuset Helsingborg medvetet på att bedriva forskningsverksamhet vid sidan av ordinarie klinikarbete. Just nu har kliniken fler forskningsprojekt igång än någonsin tidigare – ett resultat av en hög ambitionsnivå hos både veterinärer och Regiondjursjukhusets ägare.

Stiftelsen Svensk Djursjukvård har som mål att forskning och utveckling ska vara en naturlig del av verksamheten på Regiondjursjukhuset Helsingborg. Stiftelsen återinvesterar en del av omsättningen direkt i verksamheten, bland annat i form av stöd till klinisk forskning som bidrar till att utveckla såväl djursjukhuset som veterinärmedicinen.

– Vi har en lång tradition av att bedriva klinisk forskning i Helsingborg, men så många projekt som vi har nu har vi aldrig haft förut. Det är verkligen oerhört roligt. Forskningen är inte bara viktig för vår egen del – vi har mycket internationellt utbyte och många forskare och veterinärer är imponerade av svensk djursjukvårds standard, restriktiva antibiotikaanvändning och etik kring djurhållning. Så det är viktigt att svenska veterinärer deltar i utvecklingen och publicerar sina resultat, säger Linda Toresson, medicinsk chefveterinär och specialist i internmedicin vid Regiondjursjukhusets smådjursklinik (Figur 1).

LÅNGSIKTIGT ARBETE

Även om det alltså är full fart på forskningen så satsar Regiondjursjukhuset också på att planera för framtiden.

– Vi lägger en del tid på utåtriktat arbete i olika former för att knyta kontakter och initiera samarbeten med veterinärmedicinska institutioner såväl i Sverige som utomlands, berättar Linda. Samarbetspartners från olika universitet höjer kvaliteten på projekten. I aktuella projekt samarbetar smådjurskliniken bland annat med ledande institutioner som Sveriges Lantbruksuniversitet, Universitetssjukhuset i Lund, Köpenhamns Universitet och Texas A & M University.

ENGAGEMANG OCH INTRESSE

– Utan stödet från stiftelsen, vår ägare, hade vi inte kunnat driva vår forskning. Det stödet, och våra veterinärers engagemang och intresse, är grunden till allt. Men vi behöver också externa medel – de flesta projekt vi driver i dag hade inte kunnat genomföras utan stöd från olika forskningsfonder, förklarar Linda.

– Att vi lyckas få in externa pengar från olika forskningsfonder är lite av en kvalitetsstämpel, konkurrensen om forskningsanslag i dag är stor. Jag tror att våra duktiga samarbetspartners är en viktig förklaring till vår framgång här. De bidrar med vetenskaplig kompetens och att de gärna samarbetar med oss är ytterligare en kvalitetsstämpel.

– Det är många faktorer som bidrar, men den enskilda veterinärens brinnande intresse och en hög ambitionsnivå är en förutsättning för att ett forskningsprojekt ska kunna genomföras, säger Linda. ➤

Foto: Britt-Marie Olsson, Helsingborgs Dagblad.

Figur 1. *Det är viktigt att svenska veterinärer deltar i utvecklingen och publicerar sina resultat, säger Linda Toresson. Här tillsammans med en nöjd patient som ingår i en av Regiondjursjukhusets studier.*

REPRESENTATIVA UNDERLAG

Även om det finns vissa hinder på vägen menar Linda att det är av stor betydelse att en institution som Regiondjursjukhuset Helsingborg prioriterar forskning. Det bidrar inte enbart till att utveckla den egna verksamheten, utan de rön som blir resultatet av insatserna kan även bidra till den veterinärmedicinska utvecklingen i ett större perspektiv.

– Som ett av landets regiondjursjukhus med hög specialistkompetens tycker jag att vi har ett ansvar att satsa på forskning. Dels är vi en remissinstans vilket gör att vi har en hög andel komplicerade och intressanta fall, dels har vi genomgående ett högt patientflöde som utgör ett bra och representativt forskningsunderlag, säger Linda Toresson.

För närvarande bedrivs fem olika forskningsprojekt på Regiondjursjukhuset och här följer en genomgång av respektive projekts inriktning, syfte och i vissa fall även de resultat som framkommit så här långt.

FÖRHUDSCYTOLOGI SOM DIAGNOSTISKT TEST

Testikeltumörer är frekvent förekommande hos framför allt äldre hanhundar. Ibland kan de vara östrogenproducerande och kan då ge upphov till både alopeci och tecken på feminisering.

– Dessa patienter kan ibland vara utmanande att diagnostisera korrekt då en del testikeltumörer är svåra att upptäcka vid palpation, säger Ulrika Dreimanis, veterinär och specialist i hundens och kattens sjukdomar. Syftet med projektet har varit att utvärdera förhudscytologi som diagnostiskt test vid östrogenproducerande testikeltumör hos hund (Figur 2 och 3).

Projektet har utförts i nära samarbete med sektionen för patologi vid Institutionen för biomedicin och veterinär folkhälsovetenskap (BVF) på SLU. En summering av resultaten har redan presenterats vid en internationell patologikongress i september 2011 och nästa steg är att få en artikel publicerad.

Test med många fördelar

45 hundar med testikeltumörer och 30 kontrollhundar har ingått i studien. Från alla hundarna analyserades serumestradiol och en förhudscytologi. Hundarna med testikeltumörer kastrerades och testiklarna skickades för histopatologisk undersökning.

Studien har visat hög sensitivitet och specificitet för att diagnostisera östrogenproducerande testikeltumörer hos hund.

– Resultaten visar att patienten har en östrogenproducerande tumör om andelen förhornade celler i förhudscytologin överstiger 20 procent. Testet är enkelt, snabbt och billigt att utföra och kan analyseras hos de flesta smådjurskliniker, säger Ulrika.

BAKTERIEFÖREKOMST I SYNOVIA

Ett annat aktuellt projekt är inriktat på att jämföra olika metoder för att identifiera förekomsten av bakterier i synovia hos hundar med artrit. Studien – som

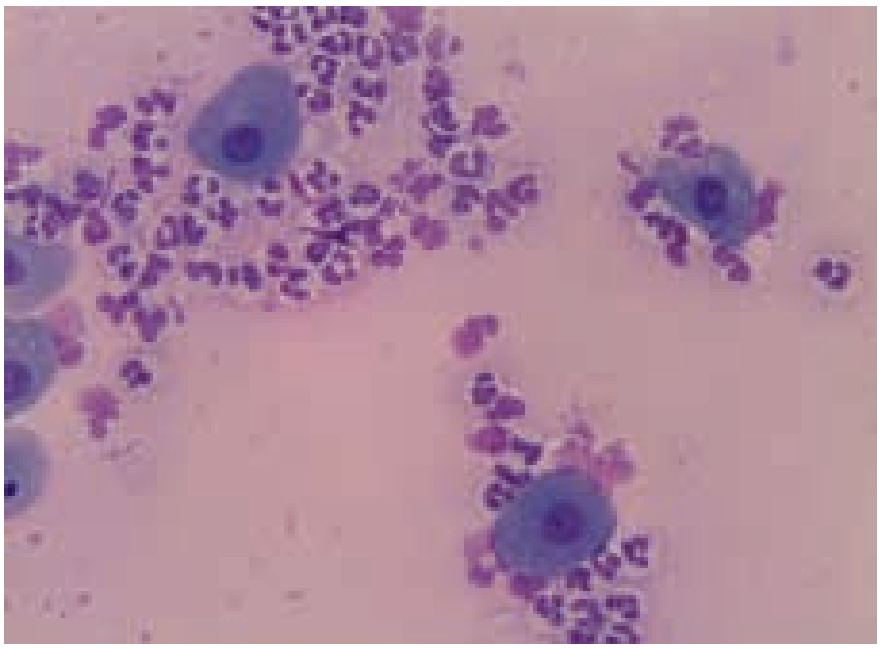

FIGUR 2. *Parabasalceller på förhudscytologi från en av kontrollhundarna.*

FIGUR 3. *Superficialceller från en hund med alopeci, tecken på feminisering, förhöjt serumestradiol och en sertolicellstumör.*

leds av Alexandra Vilén, specialist i hundens och kattens sjukdomar – jämför konventionell bakteriologisk undersökning med DNA-teknik (16s rRNA gensekvensering). Projektet genomförs i samarbete med Avdelningen för klinisk mikrobiologi vid Universitetssjukhuset i Lund. Totalt ska 40 hundar ingå i studien, varav 25 med tecken på inflammation eller infektion i led samt 15 kontrolldjur. Hos samtliga utförs provtagning av synovia i form av cytologisk analys, konventionell bakterieodling och 16s rRNA-gensekvensering (Figur 4).

– Tidigare studier har visat att det bara växer ut bakterier vid septisk artrit i cirka 50 procent av fallen, även i de fall då bakterier påvisats vid den cytologiska undersökningen (1). Vi vill undersöka om 16s rRNA är en mer sensitiv metod för att påvisa bakterier vid septisk artrit. Det övergripande målet är att se om vi kan öka kvaliteten när det gäller diagnostik av septisk artrit. Det kan få stor klinisk betydelse för patienterna genom mer riktade behandlingar, med snabbare tillfrisknande och därmed minskat lidande som följd, förklarar Alexandra Vilén.

FIGUR 4. *Konventionell bakterieodling är negativ hos 50 procent av patienterna med septisk artrit (bilden är från Regiondjursjukhusets laboratorium).*

MIKROBIOTAN HOS HUND MED SJUKDOMAR I MAG-TARMKANALEN

Moderna molekylärgenetiska analyser av tarmfloran hos hund har visat att det finns en mängd bakterier i tarmen som inte tidigare varit kända. Flera studier tyder på att mikrober spelar en viktig roll vid både akuta gastroenteriter och kroniska inflammatoriska tarmsjukdomar som t ex Inflammatory Bowel Disease (IBD) hos både människor och hund (4, 6). Projektet är en multicenterstudie där Linda Toresson är ansvarig för den svenska delen av forskningsprojektet. Syftet är att karaktärisera den fekala mikrobiotan (tarmfloran) hos hundar med olika sjukdomstillstånd i mag-tarmkanalen i jämförelse med den hos friska hundar. Projektet görs i samarbete med Jan Suchodolski från Gastrointestinal Laboratory, Texas A & M University, USA, Scot Dowd från Research and Testing Laboratory i Texas, USA samt Stefan Unterer från Ludwig-Maximilians Universität i München, Tyskland. Alla analyser och transporter av prover bekostas av Texas A & M University genom deras forskningsanslag.

– Förändringarna i tarmfloran hos patienter med IBD är komplex. Vissa bakteriegrupper uppregleras medan flera grupper som antas ha skyddande effekt nedregleras hos både hund och människa, säger Linda Toresson.

– Bakteriegrupper som minskar markant vid gastrointestinala sjukdomar kan i framtiden potentiellt sett bli föremål för nya former av probiotika. Likaså kan skillnader i tarmfloran komma att användas som diagnostiska markörer och/eller användas för att övervaka behandling av mag-tarmsjukdomar.

Analys med DNA-teknik

Avföringsprover har tagits från friska hundar från olika länder, liksom hundar med akut gastroenterit, akut hemorragisk gastroenterit, IBD-patienter med hög sjukdomsaktivitet före medicinsk behandling och stabila IBD-patienter vars symtom kontrolleras väl på medicinsk väg. Ingen av IBD-patienterna hade fått antibiotika under de två närmaste månaderna före provtagning. Sjukdomsaktivitet hos patienterna bestämdes med så kallat Canine IBD Activity Index (CIBDAI) (3). Avföringsproverna har därefter frusits in och transporterats i fryst skick för analys av mikrobiotans sammansättning i USA. Analyserna utfördes med 16s rRNA-teknik, vilket är samma teknik som använts i Alexandra Viléns projekt.

Resultaten presenterade

– Störst förändringar såg vi hos hundar med akut hemorragisk gastroenterit följt av akuta gastroenteriter och därefter IBD-patienter med aktiv sjukdom. Vissa grupper av bakterier var kraftigt underrepresenterade, medan förekomsten av till exempel *Clostridium perfringens* var kraftigt ökad vid både akut hemorragisk gastroenterit och akut gastroenterit, berättar Linda.

Vidare hade de stabila IBD-patienterna med låg sjukdomsaktivitet i studien återfått en nästan helt normal tarmflora – utan att de hade behandlats med antibiotika (Figur 5). Detta har inte visats tidigare hos hund. Förekomsten av bland annat *Faecalibacterium* spp och *Turicibacter* spp var kraftigt reducerad hos patienter med aktiv IBD i jämförelse med både friska individer och stabila IBD-patienter under behandling. Resultaten presenterades på ACVIM-kongressen i Denver i juni 2011 (5). ➤

FIGUR 5. *Blandrashund vid ett års ålder, före IBD-diagnos och behandling. Hunden var onormalt trött, motionsintolerant, gick inte upp i vikt och hade en högre avföringsfrekvens än normalt. Figur 1 visar samma hund vid sju års ålder där den ingår i gruppen stabila IBD-patienter under medicinsk behandling. Foto: Privat.*

Fortsatta studier

Sedan resultaten från denna studie presenterats har ännu fler avföringsprover samlats in i Sverige men även i Storbritannien, Brasilien, Frankrike och Österrike från friska hundar, IBD-patienter och patienter med akut hemorragisk gastroenterit för att undersöka tarmfloran i en större patientpopulation.

– Framtida projekt syftar till att undersöka om de mikrobiella förändringar som påvisats korrelerar med funktionella förändringar i tarmen och sambandet däremellan – i nuläget vet vi att stora förändringar mellan och inom olika bakteriegrupper uppstår men inte riktigt vad det betyder för patienten, säger Linda.

POSTOPERATIVA KOMPLIKATIONER HOS KORSBANDSOPERERADE HUNDAR

Skador i det främre korsbandet anses vara en av de vanligaste orsakerna till bakbenshälta hos hund. En av de mest använda kirurgiska behandlingsmetoderna för främre korsbandsskador är Tibial Plateau Leveling Osteotomy (TPLO). Syftet med forskningsprojektet – som leds av Karin Löfqvist, specialist i hundens och kattens sjukdomar – är att undersöka om akutfasproteinerna Serum Amyloid A (SAA) och C-reaktivt Protein (CRP) kan användas som tidiga indikatorer på postoperativa komplikationer till TPLO-kirurgi hos hundar med främre korsbandsskador. Man vill också undersöka om SAA och CRP kan bidra till att differentiera mellan olika typer av komplikationer (Figur 6).

Det förekommer komplikationer till TPLO-operationer av både inflammatorisk och icke-inflammatorisk karaktär. En objektiv metod att tidigt kunna påvisa och differentiera de olika komplikationerna från varandra skulle vara av stort kliniskt värde då det skulle möjliggöra en tidigt insatt, riktad terapi och minska onödig provtagning och behandling.

Studie i två faser

Studien kommer att bedrivas i sin helhet på Regiondjursjukhuset Helsingborg och vara uppdelad i två faser. I fas 1 utförs en pilotstudie om ett visst antal hundar där man undersöker den normala fluktuationen av akutfasproteiner postoperativt hos hundar som genomgått TPLO-kirurgi för främre korsbandsskador. Pilotstudien syftar till att lägga upp en grund för fas 2, genom att ge en uppfattning om när och hur ofta det är kliniskt relevant att mäta akutfasproteiner postoperativt för att kunna fånga upp förändringar som indikerar att en komplikation är under utveckling. Vid samtliga provtagningstillfällen kommer en noggrann anamnes att tas och en utförlig klinisk undersökning att utföras enligt ett standardiserat protokoll med tyngdpunkt på kriterier som tyder på komplikation.

Erfarna samarbetspartners

All kirurgi och uppföljning av patienterna kommer att skötas av Karin Löfqvist. Till sin hjälp har hon erfarna samarbetspartners: Michelle Brönniche Christensen, veterinär och doktorand på Köpenhamns Universitet, Mads Kjelgaard-Hansen, professor på Köpenhamns Universitet, Ole Frykman, specialist i kirurgi samt Anna Hillström, Diplomate i klinisk patologi och doktorand på SLU.

FIGUR 6. *Karin Löfqvist undersöker Serum Amyloid A och C-reaktivt Protein som tidiga indikatorer på postoperativa komplikationer till TPLO-kirurgi. Röntgenbild från Regiondjursjukhuset Helsingborg.*

KOSTTILLSKOTT VID OKOMPLICERADE DIARRÉER HOS HUND

Diarréer är vanligt förkommande hos hund, ofta orsakade av olika infektioner. Det sista av de nu aktuella forskningsprojekten ska utreda om ett kosttillskott kan användas för att minska både svårighetsgrad och sjukdomstid hos hundar med akut gastroenterit. Projektansvarig är Carina Vinberg, specialist i hundens och kattens sjukdomar.

– Ofta görs ingen utredning för att klarlägga orsaken då diarrétillstånd för det mesta är självläkande, så länge bibehållen nutrition och hydrering tillgodoses. Största hotet är ofta uttorkning och understödjande behandling är därför av största vikt. Det aktuella fodertillskottet har både immunmodulerande funktion och innehåller nutritionella komponenter. Innehållet av immunglobuliner och tillväxtfaktorer från kolostrum i detta preparat har i humana studier visat sig öka immunkompetensen och minska diarrétillstånd hos patienter med HIV (2), berättar Carina Vinberg.

Tillför näringsämnen

Idag finns inget likvärdigt fodertillskott att tillgå för behandling av hund med okomplicerade diarrétillstånd och det finns överlag få studier gjorda på fodertillskott i samband med diarréer.

– För att undersöka om preparatet kan vara ett alternativ vid okomplicerade diarréer kommer vi därför att göra en dubbelblind randomiserad studie. Hundar med akut okomplicerad diarré eller akut okomplicerad kräkning och diarré deltar i studien. Båda grupperna får likvärdig understödjande behandling. En av grupperna behandlas med aktiv substans, den andra med placebo, säger Carina Vinberg.

– Om kosttillskottet har önskvärd effekt på patienter med diarré minskar också risken för att patientens allmäntillstånd försämras och att en svårare diarré utvecklas.

Kosttillskott till cancerpatienter

Preparatet utvärderas för närvarande i två studier på Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg. En studie utvärderar om behandling med kosttillskottet kan minska gastrointestinala biverkningar hos patienter med kolorektal cancer som genomgår kemoterapi. Ytterligare en studie undersöker om samtidig behandling med kosttillskottet kan minska trötthet och gastrointestinala biverkningar som uppstår vid strålningsterapi mot bäckencancer.

FINANSIERING

Forskningsmedel till de beskrivna projekten har erhållits från bland annat Agrias forskningsfond, Kerstin Orstadius Minnesfond, Thure F och Karin Forsbergs Stiftelse, Michael Forsgrens Stiftelse och Agria och Svenska Kennelklubbens gemensamma forskningsfond.

Referenser

1. Clements DN et al. Retrospective study of bacterial infective arthritis in 31 dogs. J Small Anim Pract, 2005, 46, 4, 171–176.
2. Florén CH et al. ColoPlus, a new product based on bovine colostrum, alleviates HIV-associated diarrhea. Scand J Gastroenterol, 2006, 41, 6, 682–686.
3. Jergens AE et al. A scoring index for disease activity in canine inflammatory bowel disease. J Vet Intern Med, 2003, 17, 3, 291–297.
4. Packey CD & Balfour RS. Commensal bacteria, traditional and opportunistic pathogens, dysbiosis and bacterial killing in inflammatory bowel diseases. Curr Opin Infect Dis, 2009, 22, 3, 292–301.
5. Suchodolski JS et al. Identification of fecal bacterial dysbiosis in dogs with various gastrointestinal disorders. Abstract, Proceedings from ACVIM forum, 2011, 50.
6. Xenoulis PG et al. Molecular-phylogenetic characterization of microbial communities imbalances in the small intestine of dogs with inflammatory bowel disease. FEMS Microbiol Ecol, 2008, 66, 3, 579–589.

***JONAS NORDSTRÖM,** journalist, Ordkonst AB, Rönnowsgatan 8, 252 25 Helsingborg.

Västra Götalands hygienprojekt 2011

ULF LÖVDAHL, leg veterinär, länsveterinär,
ANNIKA ARVIDSSON, leg sjuksköterska, hygiensjuksköterska och
ELISABET FRISENDAHL, leg veterinär, distriktsveterinär*

Ett sätt att hindra resistensspridningen är att minska smittrycket i det dagliga vårdarbetet. Basala hygienrutiner är absolut nödvändiga för att alla ska göra lika – det ska vara lätt att göra rätt. Under 2011 kartlade därför representanter från länsstyrelsen i Västra Götaland och VG-regionen hygiennivån på ett antal veterinärkliniker. Man har även utbildat och informerat om hur det vårdhygieniska arbetet kan fortsätta vara säkert, men också hur det kan förbättras.

Foto: Birgitta Lövdahl

Hygienprojektets uppgift var att kartlägga standarden på ett antal veterinära arbetsplatser. Exempel på en god klinikmiljö med rena ytor, diskdesinfektor och autoklav.

VEM VILLE VAD OCH VARFÖR?

Länsstyrelsen i Västra Götalands län och VG-regionen har, med bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, skapat ett gemensamt hygienprojekt under 2011. Syftet är att behålla och förbättra det relativt goda resistens- och smittskyddsläget i Sverige.

Det är mycket viktigt att även i framtiden kunna förhindra vårdrelaterade infektioner, dvs infektioner som uppkommer i samband med vård, undersökning och behandling. Patienter ska inte behöva drabbas av sårinfektioner vid operation eller få smittsamma gastroenteriter på en vårdinrättning. Det är självklart även av största vikt att vi använder antibiotika på rätt sätt och sparar den till när den verkligen gör nytta. Allt detta vet vi, men hur fungerar det i praktiken?

HYGIENPROJEKTETS UPPGIFTER

Projektets uppgift var att kartlägga standarden på ett antal veterinära arbetsplatser i Västra Götalands län. Man ville identifiera vanliga hygienfällor och brister i den basala vårdhygienen. Resultatet skulle hjälpa vårdinrättningarna att förbättras och utvecklas. Projektet fick namnet ”Pilotstudie för förebyggande och minskad spridning av antibiotikaresistens”, eller kort och gott ”Hygienprojektet 2011”.

En annan viktig uppgift för projektet var att informera om föreskriften K112 som Jordbruksverket snart kommer med en reviderad version av. K112 kommer bland annat att innehålla krav på skriftliga hygienplaner för veterinär verksamhet. Föreskriften kommer att presenteras mer i kommande nummer av veterinärtidningen.

WEBBENKÄT OCH VERKLIGA TRÄFFAR

Under hösten 2011 skapades en webbenkät i samarbete med Avdelningen för antibiotika på SVA. Den skickades ut till 76 smådjurskliniker i länet varav 41 svarade. Enkäterna handlade om samma sak som besöken på klinikerna, och den stärkte bilden av vad som sågs där: det finns behov av upprustning av de basala hygienrutinerna.

Vid fem tillfällen under hösten har Hygienprojektet bjudit in till träffar för ➤

➤ både små- och stordjurspraktiker och stuteriansvariga. Vid träffarna informerades om projektet och det gavs en kortare utbildning i vårdhygien.

AKTIVITETER PÅ KLINIKERNA

I projektets regi har det genomförts så kallade hygienronder på kliniker där man gått igenom verksamhetens rutiner. Man har diskuterat hur man kan arbeta vårdhygieniskt korrekt och vilka praktiska förbättringar som kan göras. Klinikchef eller motsvarande har ombetts vara närvarande, liksom eventuella hygienombud eller hygienansvariga. Hygienronderna har tagit mellan en och en halv och två timmar, beroende på klinikens storlek.

Totalt genomfördes 35 hygienronder under våren och sommaren 2011, fördelat på fyra djursjukhus, 14 kliniker, nio distriktsveterinärstationer och åtta stuterier. Hygienrekommendationer och riktlinjer för stuterierna kommer att utformas av SVA och diskuteras därför inte närmare här.

VARFÖR HYGIENRONDER?

Hygienronder är ett sätt att få en helhetsbild av den vårdhygieniska kvaliteten på kliniken. Under ronden blir det ofta tydligt vad som behöver förbättras.

Foto: Birgitta Lövdahl

Handdesinfektion ska ske före och efter alla vård- och undersökningsmoment.

De ansvariga på kliniken får en chans att se sin arbetsplats med nya ögon. Ronderna kan därför även ses som ett utbildningstillfälle för medverkande personal, och de ger ett bra underlag för formulering av mätbara mål.

Ronderna innebär vidare en genomgång av lokaler och utrustning. Man kontrollerar om hygienrutiner finns nedskrivna och om personalen känner till dem. Det blev tydligt på ronderna att följande områden behöver belysas:

Basala hygienrutiner

Här avsågs att ta reda på om det fanns förutsättningar för ett bra hygieniskt arbetssätt i det dagliga kliniska arbetet. Basala hygienrutiner ska tillämpas vid all vård och behandling av samtliga patienter, oavsett diagnos och vårdgivare. Att arbeta enligt basala hygienrutiner är den viktigaste åtgärden för att förebygga smittspridning.

Handhygien och handdesinfektion

Indirekt smitta via förorenade händer är en mycket vanlig smittväg inom vården. Handdesinfektion ska ske före och efter alla vård- och undersökningsmoment.

Vid ronderna blev det tydligt vad som är nyckeln till en fungerande handhygien – det ska vara lätt att göra rätt. På klinikerna varierade kunskapen mycket om när och varför man ska desinficera sina händer. Man var heller inte överens om när (och hur) man ska tvätta med tvål och vatten, eller när handsprit ska användas. Det är en vanlig feluppfattning att handsprit är skadlig för männi-

skans hud, men rätt sorts handsprit smörjer och skyddar huden.

Handskar
Tillgång till engångshandskar är viktig för hur de basala hygienrutinerna följs. Handskar ska användas för att skydda händerna från att bli förorenade vid kontakt med kroppsvätskor. På klinikerna visste man att det finns olika typer av engångshandskar som passar bra till olika sorters vårdtillfällen. Dock var man inte lika säker på när, hur och varför man använder handskar. Där finns mer att lära.

Skyddsrock och plastförkläde
För att de basala hygienrutinerna ska fungera bör det finnas tillgång till skyddskläder. Engångsförkläde av plast eller en skyddsrock ska användas om det finns risk för att arbetskläderna annars kommer i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material. Skyddsrockar av tyg rekommenderas inte på grund av sin genomsläpplighet, de skyddar inte tillräckligt vid stänk.

På klinikerna visade det sig att plastförkläden används i varierande utsträckning och alltför sällan. Ofta hängde plastförklädena på en undanskymd plats, vilket försvårade deras användning.

Arbetskläder
Vid ronderna verkade det vara allmänt känt att kortärmade arbetskläder krävs vid klinikarbete, och att dessa ska tvättas i 60 grader. Det är viktigt att arbetskläder finns i tillräcklig mängd för att man ska kunna byta till rena arbetskläder varje dag, och även oftare vid behov. Arbetskläderna tvättas nästan uteslutande av egen personal på klinikerna.

Tvätthantering
Det blev tydligt vid hygienronderna att en säker tvätthantering inte alltid är möjlig, ofta på grund av lokalernas utformning. Många gånger saknades ytor för att skilja på arbete med smutsig och ren tvätt. Tvättstugan ska betraktas som en ren zon, men det fungerar inte om tvättmaskinen är felplacerad.

Man ska kunna desinficera händerna före hantering av ren tvätt och efter hantering av smutstvätt, men det var sällan genomförbart på klinikerna. Tvättstugan är en viktig länk i den kedja av smittspridning som vi vill bryta, därför bör man vara noggrann med hygienen även här.

Städning, rengöring och desinfektion
I stor utsträckning är det den egna personalen som utför städarbetet på klinikerna. Oavsett om det är den egna personalen eller en extern städfirma som städar, är det av yttersta vikt att personalen har kunskap om städteknik och smittrening.

Det bör finnas nedskrivna rutiner för hur och när det ska städas och desinficeras, och även med vilka redskap och medel. Ronderna visade att man ofta har många olika rengörings- och ytdesinfektionsmedel på kliniken. Det är bättre att ha så få som möjligt, annars ökar risken för felanvändning.

För att städningen av kliniken ska kunna fungera krävs ett väl uttänkt patientflöde. Detta gäller särskilt patienter som måste hållas isolerade på grund av misstanke om smittsam sjukdom. Vad har man för rutiner för in- och utpassering, väntrum och rastningsområden? Naturligtvis skiljer detta sig mycket beroende på klinikens storlek, men alla kliniker bör ha en plan för att hantera djur med särskilt smittsamma sjukdomar.

FOTO: BIRGITTA LÖVDAHL

Engångsförkläde av plast eller en skyddsrock ska användas om det finns risk för att arbetskläderna annars kommer i kontakt med kroppsvätskor eller annat biologiskt material.

Det var inte självklart att klinikerna hade rutiner för när tvätt och avfall räknas som smittförande. Man var t ex inte överens om hur man ska hantera använda fällar, munkorgar och koppel.

Alla kliniker hade rutiner, dock inte ➤

FOTO: BIRGITTA LÖVDAHL

Vid ronderna verkade det vara allmänt känt att kortärmade arbetskläder krävs vid klinikarbete, och att kläderna ska tvättas i 60 grader.

FOTO: BIRGITTA LÖVDAHL

Det var få kliniker som hade tillgång till en diskdesinfektor, vilket är det som i första hand rekommenderas för att ge höggradigt rena instrument.

alltid nedskrivna, för hantering och rengöring av klippmaskiner och annat flergångsmaterial. Framför allt skären till klippmaskinerna är potentiella smittspridare och måste därför hanteras på ett medvetet sätt. Redan vid inköp av ultraljudsapparater och annan medicinteknisk utrustning är det viktigt att man ser efter hur rengöringen ska gå till. Är det alls möjligt att rengöra och desinficera tillfredsställande utan att utrustningen tar skada?

Desinfektion och hantering av instrument

Alla kliniker hade vid hygienronderna tillgång till autoklav av varierande klasser och storlekar för sterilisering av instrument som används vid operationer. Man hade dock varierande rutiner för hur instrumenten rengjordes före autoklavering. En del handdiskade instrumenten, andra handdiskade och körde sedan instrumenten i en hushållsdiskmaskin.

Det var få kliniker som hade tillgång till en diskdesinfektor, vilket är det som i första hand rekommenderas för att ge höggradigt rena instrument. Höggradigt rena instrument är en förutsättning för att instrumenten ska bli sterila under autoklaveringsprocessen. Projektet visade här på ett angeläget problem: klinikerna fick inte sina instrument tillräckligt rengjorda innan de förpackades och lades in i autoklaven, men trodde sig sedan ha tillgång till sterila instrument vid kirurgiska ingrepp. Det ger en falsk känsla av säkerhet.

Dessutom visade det sig att många kliniker köpt in begagnade autoklaver som var godkända för att autoklavera öppna, icke förslutna instrumentbrickor. De flesta kliniker körde förpackade instrumentbrickor i dessa autoklaver, med följden att instrumenten inte blev sterila.

Klinikerna har kommit olika långt när det gäller arbetet med egenkontroll, kvalitetstest och processkontroll av sina autoklaver. Dessa kontroller ska utföras regelbundet och dokumenteras i en loggbok. Med jämna intervall ska också kontroll av processen ske med biologiska indikatorer, så kallad sporkontroll.

Sterila produkter bör förvaras i särskilda rum eller skåp där de är skyddade från damm och fukt. Klinikerna var olika noga även med detta. Vid hantering av sterila produkter är det viktigt att man har ”rena händer”. Det innebär i praktiken att det bör finnas tillgång till handdesinfektionsmedel där sterilt gods förvaras. Denna rutin saknades på flera av klinikerna som besöktes.

FÖLJSAMHETEN, VEM AVGÖR DEN?

Även om goda rutiner finns är det inte självklart att de följs. Det kan vara svårt att mäta t ex hur handhygienpolicyn följs, men ett sätt kan vara att se hur mycket handsprit som förbrukas över tid.

Ett annat sätt att säkerställa att hygienrutinerna hålls uppdaterade och verklighetsförankrade är att utse hygienombud på kliniken. Dessa ska hållas särskilt utbildade inom hygien och smittskydd. Det är viktigt att ombuden har stöd från klinikens ledning. Lämpligtvis utses en veterinär och en djursjukvårdare till hygienombud, så att dessa två tillsammans kan ansvara för att klinikens olika hygienrutiner fungerar.

Det är önskvärt att kliniker särskilt registrerar sina egenorsakade infektioner, t ex postoperativa infektioner. Det blir en egenkontroll av hygienen för klinikerna, men även ett sätt att regionvis mäta hur väl basala hygienrutiner efterföljs. Registreringen ger en överblick av hur hygienen i veterinär verksamhet ser ut, sett över tid. Den kan fungera som en viktig väckarklocka om mängden egenorsakade infektioner ökar.

ANTIBIOTIKAPOLICY

Ingen kan idag ställa sig utanför problemen vi fått med resistensutveckling mot antibiotika. Det är därför önskvärt att man på varje klinik har riktlinjer för antibiotikabehandling. Likaså bör man ha rutiner för odling inför antibiotikabehandling och vid postoperativa infektioner. En antibiotikapolicy måste hela tiden uppdateras och utvärderas för att den ska göra någon nytta. Kanske kan man ha en utsedd person som ansvarar för klinikens antibiotikarutiner?

LÄRDOMAR ATT DRA

Det finns mycket som kan förbättras ute på verklighetens kliniker. Det är lätt att bli hemmablind och att frångå alltför teoretiska mål. Därför krävs nedskrivna rutiner som känns naturliga att följa, i kombination med en informerad och engagerad personal. Hygienrutinerna måste vara en självklar del av klinikarbetet så att alla medarbetare blir trygga med dem. Då kan alla göra det lilla för vårt stora syfte – att hålla människor och

djur friska och hjälpa antibiotikan att fortsätta hjälpa.

För mer information om självskattning och egenkontroll, titta på www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

TACK

Tack till Ulrika Grönlund-Andersson, SVA, till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Lars Brattberg, Distriktsveterinärerna och samtliga deltagande kliniker, veterinärstationer och djursjukhus. Stort tack också till de som här inte nämnts men som vet att de är alldeles nödvändiga.

SUMMARY

A hygiene project in Västra Götaland 2011

Antibiotic resistance is a serious threat to humanity. One way to prevent the spread of bacterial resistance against antibiotics is to reduce the infection pressure in daily clinical work. Basic hygiene routines are absolutely necessary since they help everyone to do right in a comfortable way.

Representatives from the county administrative board of Västra Götaland and the VG region checked the hygiene levels on a number of veterinary clinics during 2011. The representatives also informed about how infection control and basic clinical hygiene can be improved.

***ULF LÖVDAHL,** leg veterinär, länsveterinär, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Box 224, 532 23 Skara.
ANNIKA ARVIDSSON, leg sjuksköterska, hygiensjuksköterska, Infektionsavdelningen, Södra Älvsborgs Sjukhus, 501 82 Borås.
ELISABET FRISENDAHL, leg veterinär, distriktsveterinär, Norra Vägen 9, 543 35 Tibro.

De vetenskapliga granskare som hjälper veterinärtidningen utgör kvalitetsstämpeln och grunden för trovärdigheten i tidningens granskade artiklar. Dessa referenter har flera delikata uppgifter att ansvara för. De ska garantera en miniminivå på artiklarnas vetenskapliga standard, de ska fungera som rådgivare åt redaktionen och de ska hjälpa författarna att förbättra sina verk.

Under 1994 införde tidningen en genomgående och systematisk granskning av sina vetenskapliga artiklar. Sedan dess har hundratals manus passerat granskarnas kritiska ögon. Så gott som alla texter har i slutänden blivit bättre än när de lämnades in, även om det ibland inneburit mycket jobb för de inblandade. Gentemot författarna är granskarna anonyma, men deras arbete i det tysta innebär att skribenterna får konstruktiva förslag till förbättringar, vilket kommer läsarna till godo.

Granskarna hjälper SVT att garantera en kompetent och rättvis bedömning av skribenternas arbete, bidrar till att gallra bort undermåliga artiklar och hjälper författarna att förbättra andra. Vi vet att referenter lägger ner många timmars arbete på varje artikel och att de är hårt belastade, också därför att samma specialisters kunskaper efterfrågas av andra. Referenterna utför dessutom granskningen på ideell basis, med huvudmotiveringen att främja kunskapsutvecklingen inom svensk veterinärmedicin.

Vid denna tid på året har SVT tidigare publicerat namnen på alla personer som varit inblandade i granskningen av våra artiklar under föregående år. Eftersom önskemål framkommit från några av granskarna att inte namnges alls, gör tidningen inte så längre. Redaktionen vill istället framföra ett kollektivt tack till alla de experter som lämnat så värdefulla synpunkter på de vetenskapliga artiklarna under 2011.

JOHAN BECK-FRIIS
chefredaktör

Från Smådjurssektionens normgrupp

Normgruppen rapporterar, februari 2012

SVS Smådjurssektions normgrupp har sedan 2007 utarbetat normer för rekommenderade behandlingar och hantering av veterinärmedicinska frågor inom smådjurssjukvården. Gruppen beskriver i SVT regelbundet sitt aktuella arbete och de diskussioner som förs inför kommande normer.

från sektionerna

Birgitta Andrén slutade vid årsskiftet i Normgruppen och gruppen tackar henne för en fin insats. Efterträdare kommer att rekryteras från Universitetsdjursjukhuset (UDS). Ytterligare två medlemmar kommer att avgå under våren efter tre års engagemang. Hör av dig till Maria Karlsson på mailadressen i slutet av denna rapport, om du är intresserad av att bli medlem. Smådjurssektionen har fått i uppdrag att hitta lämpliga ersättare.

FRISKINTYG VALPTIK

Normgruppen lämnade in förfrågan till Kennelklubben (SKK) våren 2011 angående önskemål om förtydligande kring de friskintyg inför parning av tik äldre än sju år som SKK kräver för valpregistrering. Gruppen önskade att det tydligare än idag framgår vad veterinären förväntas intyga. SKK har trots flera påstötningar inte återkommit i ärendet, varför Normgruppen bordlägger frågan tills dess ett svar kommit från SKK.

SEDERINGSMETOD VID HÖFTLEDSRÖNTGEN

En förfrågan avseende val av farmakologiskt preparat inför höftledsröntgen skickades till Normgruppen. Gruppen kommer inte att diskutera frågan inom SVS utan anser att det är SKK som bör tydliggöra avsikt och preparatval vid sedering inför röntgen inom sitt avelsprogram.

KONSERVATIV VS KIRURGISK LÄKNING VID FRAKTURER

Efter förfrågan kommer en norm att skrivas angående ställningstagande om konservativ frakturläkning hos hund och katt. Finns synpunkter får du gärna kontakta Gustaf Svensson, gustaf.svensson@blastjarnan.se. Normen kommer att publiceras under 2012.

LUGNANDE MEDEL INFÖR NYÅR TILL HUND OCH KATT

En medlem har bett Normgruppen ta ställning till förskrivning av lugnande medel inför t ex nyårshelgen för skotträdda hundar och katter. Varje individ som av djurägaren bedöms skrämmas av fyrverkerier bör tas in för undersökning och klinisk bedömning innan beslut tas om eventuell läkemedelsförskrivning. I första hand bör andra insatser diskute-

FOTO: SEMNOZ

Varje hund eller katt som av djurägaren bedöms skrämmas av fyrverkerier bör tas in för undersökning och klinisk bedömning innan beslut tas om eventuell läkemedelförskrivning.

ras. Exempelvis benzodiaszepiner bör förskrivas med försiktighet och efter noggrant avgörande från fall till fall att djurets ångestnivå motiverar förskrivning. Förskrivningen bör enbart täcka det aktuella behovet för att undvika otillbörlig användning.

Normgruppen återkommer med en norm under 2012.

TIDIGARE RAPPORTER PÅ NÄTET

Vi vill göra läsaren uppmärksam på att rapporter och normer också finns att läsa på veterinärförbundets hemsida (www. svf.se) om det är någon man har missat. Kontaktuppgifter finns för den veterinär som har synpunkter. Vi välkomnar alla medlemmars åsikter.

MARIA KARLSSON
sammankallande för
Normgruppen smådjur
maria.karlsson@djursjukhuset.se

FLORSELECT vet
Florfenicol

NYHET

NYTT ALTERNATIV VID
LUFTVÄGSINFEKTIONER
HOS SVIN OCH NÖT

ATCVET-KOD: QJ01BA90.
RECEPTBELAGT
GODKÄND PRODUKTRESUMÉ
SEDAN: 2011-07-08

FÖR MER INFORMATION: www.fass.se

HIPRA

Laboratorios Hipra, S.A.
Avda. la Selva, 135
17170 Amer (Girona)
Spain

Tel (34) 972 43 06 60
Fax (34) 972 43 06 61
hipra@hipra.com
www.hipra.com

NORDVACC

MARKNADSFÖRS AV
NORDVACC AB
BOX 112,
129 22 Hägersten
Tel:08-44946 50
Fax:08-449 46 56
E-mail:vet@nordvacc.se
Hemsida:www.nordvacc.se

Sveriges Veterinärförbund 2012

(Stiftat 6 oktober 1860)

STYRELSE
Ordf: Torsten Jakobsson (t o m 2013)
V ordf: Anders Forslid (t o m 2012)
JK Larsson (t o m 2012)
Karin Lundborg (t o m 2013)
Olof Skarman (t o m 2012)
Lars-Erik Staberg (t o m 2012)
Lotta Ternström-Hofverberg (t o m 2013)
Marja Tullberg (t o m 2013)
Per Jonsson (SVS ordf) (t o m 2013)

HEDERSLEDAMÖTER
Svenska
Herbert Lundström (2002)
Karin Östensson (2010)

Utländska
Svein Kvaløy, Oslo (1994)
Nancy de Briyne (2010)

STÄNDIGA LEDAMÖTER
Per-Ola Räf (1978)

ETIKRÅD
Anneli Grip Hansson (t o m 2012),
Lars Gustafson (t o m 2014),
Peter Kallings (t o m 2014),
Lotta Persson (t o m 2012),
Barbro Röken (t o m 2014).
Ersättare Agneta Weidman (t o m 2012).

SVFs OCH FÖRSÄKRINGSGIVARENS SKADEPRÖVNINGSNÄMND
För SVF: Roland Werner, Inger Linderoth. Ersättare Ilmars Dreimanis och Nils Ronéus. (Valda t o m 2012.)

PENSIONSNÄMND
Agneta Alderin, Lars-Magnus Olovson, Klas Svensson. Suppleant Per Wallgren. (Valda t o m 2014.)

När du skriver till veterinärtidningen – tänk på att illustrationer (= foton, teckningar, grafer, röntgenbilder etc) underlättar läsandet

NÄMND FÖR AGRIA FÖRSÄKRINGSBOLAGS UNDERSTÖDSFOND FÖR VETERINÄRER
För SVF: Ilmars Dreimanis, Lennart Nilsson. Suppleant Margareta Widell. (Valda t o m 2012)

KOMMITTÉ FÖR UTDELNING UR SVFs UNDERSTÖDSFOND
För SVF: Ilmars Dreimanis, Lennart Nilsson. Suppleant Margareta Widell. (Valda t o m 2012.)

REDAKTIONSKOMMITTÉ
Cecilia Lönnell (t o m 2013),
Håkan Landin (t o m 2013),
Anders Sandberg, ordförande (t o m 2012),
Anne Waldemarson Halldén (t o m 2012),
Anne-Li Ljunggren (t o m 2012)
samt Johan Beck-Friis (sekr, SVT).

RÅD FÖR VETERINÄRHISTORISK OCH BIOGRAFISK FORSKNING
Per Arnesson, Herbert Lundström, Bengt Nordblom. (Valda t o m 2016)

VETERINÄRHISTORISKA MUSEET I SKARA
SVFs representanter i styrelsen: Lars-Erik Appelgren, suppleant Lena Renström. Lars Garmer, suppleant Per Arnesson. (Valda t o m 2012).

DJURSKYDDSKOMMITTÉ
Stefan Gunnarsson (ordf)(t o m 2015),
Gunnar Johansson (t o m 2015),
Christian Jurc (t o m 2013),
Ulrika Lagerquist (t o m 2013),
Aina Moe Bäck (t o m 2015),
Per Sahlander (t o m 2015) samt
Anna Tidholm (t o m 2013).

BANVETERINÄRKOMMITTÉ
Anders Bergquist (t o m 2014),
Annika Larsson Eldeklint (t o m 2013),
Antti Rautalinko (t o m 2012).
Suppleant Nina Lundin (t o m 2012).

VALBEREDNING
Maria Karlsson, Anna Persson, Christian Jurc, Mats Westman, Anne-Sofie Lagerstedt.
(Valda t o m 2013.)

BEREDNINGSUTSKOTTET
Tina Mannerfelt, Olle Rydell.
Ersättare Maria Lindberg
(Valda t o m fullmäktige 2012.)

VALNÄMNDEN
Lars Garmer, Cecilia Hässler-Pettersson.
Ersättare Åsa Wolf (t o m 2013).

REPRESENTANT I WVAs GENERALFÖRSAMLING
Torsten Jakobsson.

REPRESENTANTER I FVE
Christina Arosenius, Patricia Hedenqvist, Elisabeth Hernblad Tevell, Torsten Jakobsson, Evamari Lewin, Margareta Widell.

REVISORER
Lars Bauman (ordf)/Bengt Arnedal (suppl), Sven-Ove Olsson/
Mats Westman (suppl) (valda t o m fullmäktige 2012).

REPRESENTANT I SACOs KONGRESS
Förbundsordföranden. Suppleanter: övriga AU-ledamöter samt förbundsombudsmännen.

OMBUD I AKADEMIKERNAS ERKÄNDA ARBETSLÖSHETSKASSA (AEA)
Per Carlsson.
Suppleant Anders Graneld.

FÖRBUNDETS MEDALJÖRER
Förbundets år 1898 instiftade Peter Hernqvist-medalj har hittills tilldelats följande:

Guldmedaljen
J Vennerholm och G Kjerrulf (1901), W Hallander (1905), J Ekelund (1923), A Tullberg (1924), A Pålman (1926), H Magnusson (1928), P Schmidt och V Tirén (1930), G Forssell och S Wall (1933), F Regnér och K Vide (1935), J Thygesen (1939), N Frykholm (1944), L Lavesson (1945), S Brock (1950), F Domö (1954), W Hallgren (1956), N Lagerlöf (1962), I Christenson (1968), K Borg, S Hydén, A Johanssen, F Löfstedt, N Ringarp och F Sevelius (1975), G Björkman, H Bergengren, M Ekstam och E Åkerblom (1979), A Bane (1980), J-A Hahn (1981), Ivar Dyrendahl, Ernst Pålsson och Sture A Nilsson (1984), Sten Hedner (1985), Bror Andersson och Ingemar Settergren (1987), Karl-Erik Dolk och Sven Ullberg (1988), Sven-Erik Sjöstrand (1998), Börje Gustafsson (2002), Nils-Olov Hellgren (2002), Gustaf Björck (2004), Lars-Erik Appelgren (2010), Stig Einarsson (2010), Karl Erik Hammarberg (2010), Anna Tidholm (2010), Göran Jönsson (2011).

Silvermedaljen
J Ekelund (1901), O Sandström (1905), B Carlström och A Hjärre (1931), O Carléns och E Henricsson (1932), N Lagerlöf och E Åkerblom (1934), I Christenson (1935), L Rambe (1938), F Lehnert (1939), W Hallgren och S Hoflund (1940), G Nohrman (1941), K Eriksson och K A Hermansson (1943), J Modig och I Sandberg (1944), S Rubarth (1947), I Alström, K Lilleengren, N Obel och G Wramby (1948), S Dyrendahl, O Garm, H Hedström, N Lannek och E Sandberg (1949), S Svensson, H Persson, E Åsbrink och H Brattgård (1976), Inga Hellberg och Herder Olsson (1979), Sune Lindh (1992), Mårten Carlsson (1994), Inga-Carin Enström (1996), Astrid Hamring och Barbro Hellgren (2002).

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING (AVF)
Styrelse
Ordf: Fredrike Ritter
Sekr: Tone Lindvåg
Eleonor Fredler
Shwan Kareen
Kajsa Gustavsson
Lars-Gösta Larsson
Maria Leclercq

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING (FVF)
Styrelse
Ordf: Johanna Habbe
Sekr: Ritva Krokfors Wretemark
Ann-Mari Kjellgren
Andreas Sandin
Susanna Hultberg (suppl)

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP
Kollegium
Ordf: Per Jonsson
Vice ordf: Torkel Ekman
Patricia Hedenqvist
Håkan Landin
Lena Malmgren
Olle Rydell
Ulrika Windahl

Gen sekr: Christina Arosenius
Bitr gen sekr: Elisabeth Hernblad Tervell.

Sektioner
Sektionen för veterinär folkhälsa
Ordf: Olle Rydell
Sekr: Erika Chenais

Hästsektionen
Ordf: Lena Malmgren
Sekr: Jan Skidell

Smådjurssektionen
Ordf: Ulrika Windahl
Sekr: Anne-Li Ljunggren

Husdjurssektionen
Ordf: Håkan Landin
Sekr: Ylva Persson

Försöksdjurssektionen
Ordf: Patricia Hedenqvist
Sekr: Anna Granlund

TIDIGARE RIKSFÖRENINGAR I SVF
Svenska distriktsveterinärföreningen – DVF:
Ordf: Lars-Gösta Larsson
Sekr: Lars Kristensen

Officiella Veterinär Föreningen/ Livsmedel:
Ordf: Jolanta Sundqvist
Sekr: Johanna Gifting

Grundläggande ultraljudskurs 26-27 april 2012

KRUUSE

KURS

Grundläggande ultraljudskurs buk smådjur.
Kursen är begränsade till ca: 10-12 deltagare och fokus ligger på praktiskt arbete, där ni i lugn och ro får skanna igenom olika organ. Vi kommer att ha olika arbetsstationer med flera ultraljudsmaskiner så att deltagarna, i mindre grupper, får arbeta praktiskt så mycket som möjligt.

Föreläsare är Ralph Wendt som sedan flera år tillbaka har en remissklinik strax utanför Frankfurt, uteslutande för bilddiagnostik. Ralph är kardiolog och specialiserad på ultraljudsdiagnostik.

Plats: Södra Djursjukhuset, Månskärsvägen 13, 141 75 Kungens Kurva
Tider: Start torsdag 12:30-18:00, Fredag: 09:00-15:00 (viss avvikelse kan ske)

Måltider: Lunch fredag, samt fika mm ingår i kursen. Även middag torsdag kväll för de som kan medverka.
Språk: Engelska Pris: 4500:- ex. moms
Anmälan: anders.hildebrand@kruuse.com / 070-10 16 717

"Cardio-Workshop" onsdag 25 april 14:00-17:00, Södra Djursjukhuset
Vänder sig primärt till veterinärer som idag jobbar med kardiologi. Begränsat antal platser, kostnadsfritt.

För ytterligare information kontakta:
Anders Hildebrand 070-10 16 717
anders.hildebrand@kruuse.com

SÖDRA DJURSJUKHUSET
KUNGENS KURVA

www.kruuse.com

Semesterersättning för föräldra-ledighet?

När man är ledig med föräldrapenning vid barns födelse eller adoption är frånvaron från jobbet semesterlönegrundande. Frågan är hur länge man kan få semesterersättning vid denna typ av föräldrapenning.

FRÅGA

Jag har fått barn och ska vara föräldraledig, hur räknas semesterdagarna i samband med föräldraledigheten? Och vad gäller om man t ex varit föräldraledig i totalt sex månader i följd, varav 60 dagar i slutet av 2010 och 120 dagar i början av 2011? Räknar man totalt 120 dagar med start november 2010 t o m februari 2011 eller kan man räkna 60 dagar för november och december 2010 och sedan börja om igen och räkna 120 dagar under intjänandeåret 2011 (dvs totalt 180 dagar)?

SVAR

Förenklat finns det två olika typer av föräldrapenning. Den ena är kopplad till ledighet med anledning av barns födelse eller adoption. Enligt semesterlagen § 17a är frånvaro från arbetet semesterlönegrundande när man är ledig med föräldrapenning med anledning av barns födelse eller adoption upp till 120 dagar per barn. Vid gemensam vårdnad har föräldrarna rätt till 240 dagar var med föräldrapenning (om man får tvillingar får man fler antal dagar.) Föräldrapenningdagarna kan tas ut som hel eller del av dag tills barnet är två år, eller som del av dag ända fram tills barnet fyller åtta år eller slutar första skolåret. Huruvida dagarna är semesterlönegrundande eller inte är således kopplat till antalet föräldrapenningdagar som har tagits ut för respektive barn och inte under vilket år som föräldrapenningen har tagits ut.

Den andra typen av föräldrapenning är man berättigad till om man måste stanna hemma från arbetet för att ta hand om ett sjukt barn som inte fyllt tolv år, så kallad tillfällig föräldrapenning. Ledighet med tillfällig föräldrapenning är endast semesterlönegrundande i upp till 120 dagar per barn och år. Kanske var det denna begränsningsregel du tänkte på, men den rör alltså inte ledighet med föräldrapenning som man planerar in på förhand i samband med barnets födelse. I ditt fall räknar du således totalt 120 dagar oavsett om föräldraledigheten löper över årsskiftet.

FREDRIKE RITTER
ordförande AVF

noterat

Smittskyddsarbetet inom hästnäringen förstärks

Det övergripande smittskyddsarbetet inom hästnäringen förstärks från och med 2012. Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS) meddelade den 25 januari att man bildat Hästnäringens Smittskyddskommitté.

– Inom hästsporten har vi tidigare haft Hästsportens Epizootigrupp som har arbetat med övergripande smittskyddsfrågor. Men nu är tiden mogen att utöka smittskyddsarbetet till organisationer som står utanför den här gruppen, säger Göran Åkerström, ordförande i nyskapade Hästnäringens Smittskyddskommitté.

Inom ramen för Smittskyddskommittén kommer hästnäringen bland annat att ha en naturlig plattform för att arbeta gentemot regering och myndigheter, bland annat i arbetet med att ta fram en nationell handlingsplan för antibiotikaresistens.

– För hästnäringen är det här en väldigt viktig fråga. Här kommer det att krävas att vi kan samverka både när det gäller det förebyggande arbetet och också i vår kommunikation gentemot organisationer och aktiva, säger Göran Åkerström.

I och med skapandet av Smittskyddskommittén läggs den tidigare Epizootigruppen ner.

De svåra fallen

Uppsägning av personliga skäl är en komplicerad situation som kräver både kunskap och dokumentation från arbetsgivarens sida. Företagarnas chefrådgivare går igenom de generella omständigheter och regler som gäller när en arbetsgivare vill avskeda en anställd i dessa svåra fall.

Arbetsgivare ställs ibland inför situationer där deras medarbetare inte riktigt levererar. Skalan går från direkt misskötsamhet till former av bristande lojalitet och engagemang.

Jag ska försöka bringa lite klarhet kring dessa, som jag kallar dem, svåra fallen – de som går under rubriken personliga skäl.

SAKLIG GRUND

Vid bedömningen av om det finns någon saklig grund för uppsägning står parternas åtaganden i förgrunden. En uppsägning på grund av personliga skäl förutsätter att arbetstagaren inte har fullgjort en väsentlig förpliktelse i anställningsförhållandet som han eller hon borde ha känt till. En arbetstagare som medvetet vägrar att följa arbetsgivarens order kan exempelvis inte anses fullgöra sina förpliktelser enligt anställningsavtalet. Saklig grund kan också föreligga om arbetstagaren av något skäl misslyckas med att fullgöra sina förpliktelser.

Vid misskötsamhet, arbetsvägran, sen ankomst, olämpligt uppträdande, olovlig frånvaro, onykterhet i tjänsten, samarbetssvårigheter eller dåliga arbetsprestationer måste en rad omständigheter beaktas för bedömningen av om saklig grund för uppsägning av personliga skäl föreligger. Företagets storlek, arbetstagarens ställning, anställningstid och ålder, tidigare misskötsamhet är exempel på omständigheter som har betydelse för bedömningen.

Vid bedömningen måste man också ta ställning till om det har förts samtal, om arbetstagaren varnats eller gjorts medveten om att en upprepning av ett handlingsmönster kan leda till en uppsägning. Omplaceringsmöjligheter liksom eventuella stöd- och utbildningsinsatser ska också utvärderas.

ERFARNA RÅDGIVARE REKOMMENDERAS

En arbetstagare har en skyldighet att avstå från att handla så att arbetsgivaren skadas. Hur långt den skyldigheten sträcker sig beror bland annat på arbetstagarens ställning. Den som intar en förtroendeställning i förhållande till arbetsgivaren är underkastad särskilda krav på lojalitet och omdöme.

Ur ett arbetsgivarperspektiv är hanteringen av de svåra fallen behäftad med en hel del formalia, såsom krav på dokumentation och i förekommande fall kontakter med fackliga motparter. Min givna rekommendation är därför att söka stöd hos erfarna rådgivare om det svåra fallet skulle dyka upp.

Foto: Ievgen Chepil

Saklig grund kan föreligga om arbetstagaren av något skäl misslyckas med att fullgöra sina förpliktelser, t ex genom onykterhet i tjänsten.

Lars Nordfors
chef Företagarnas juridiska rådgivning
Företagarna

noterat

Veterinärförbundet fortsätter att öka

Sveriges Veterinärförbund (SVF) fortsätter att öka i medlemsantal, enligt den statistik som skickades in från förbundet till Saco centralt efter årsskiftet.

Det totala medlemsantalet i SVF var den 1 januari 2 938 personer, en ökning med 1,7 procent (motsvarande 49 medlemmar) jämfört med föregående år. Fördelat på yrkesverksamhet ökade antalet yrkesverksamma medlemmar med 2,7 procent (59 personer) till 2 229 stycken medan icke yrkesverksamma minskade med 1,7 procent (10 personer) till 709 medlemmar.

SVF är ett av 22 självständiga fackförbund och yrkesförbund inom Saco, Sveriges akademikers centralorganisation. Tillsammans företräder Saco över 600 000 akademiker som är studenter, forskare, egenföretagare eller anställda. ■

Fler djurskyddskontroller under 2011

Antalet djurskyddskontroller i Sverige ökade under 2011 med tolv procent jämfört med året innan. Totalt genomfördes 14 256 kontroller runt om i landet förra året, rapporterade tidningen ATL den 24 januari. Runt en tredjedel av dem var planerade, vilket är en ökning från 2010. Länsstyrelserna har lagt mer tid på förebyggande arbete.

Däremot har antalet kontroller efter anmälan i hela Sverige minskat jämfört med tidigare år. I Kronoberg har exempelvis antalet anmälningsärenden minskat med en fjärdedel. Men det ser olika ut från län till län.

På Gotland genomfördes färre kontroller, delvis beroende på en vakant tjänst. I Stockholm låg antalet djurskyddskontroller på samma nivå som 2010, men antalet registrerade djurskyddsärenden ökade med 22 procent.

Länsstyrelserna har själva valt fokusområden beroende på region och förutsättningar. Länsstyrelsen i Östergötland fokuserade under 2011 på kontroll av hönsbesättningar och i år satsar de särskilt på planerade kontroller av nötkreatur. I Västra Götalands län ökade antalet kontroller med 47 procent. Där har också antalet planerade kontroller höjts kraftigt. I Halland ökade djurskyddskontrollerna med 50 procent från 471 till 710. Även i Norrbotten, Jönköping, Kronoberg och Värmland steg antalet djurskyddskontroller och andelen förebyggande kontroller. ■

Nordic Veterinary Acupuncture Society (NoVAS)

in co-operation with the Veterinary Faculty at the University of Helsinki, welcomes you to participate in our upcoming course

NoVAS/IVAS basic course on

VETERINARY ACUPUNCTURE

Helsinki/Oslo in 2012–2013 (min. 20 participants)

Session I: June 13–17, 2012 (Helsinki)
Session II: August 15–19, 2012 (Helsinki)
Session III: October 17–21, 2012 (Oslo)
Session IV: April 3–7, 2013 (Oslo)
Exams: June 8–9, 2013 (Helsinki)

The most comprehensive veterinary acupuncture course outside China.
This course can be attended by licensed veterinarians and >4th year veterinary students.
The participants will be able to integrate acupuncture into their practice immediately.

For more information and registration please see: www.novas.dk or www.ivas.org or contact: netta.tammisalo@fimnet.fi (secretary), astri.ha@online.no, or anna.hielm-bjorkman@helsinki.fi

Course arrangers: Anna Hielm-Björkman, DVM, PhD, CVA and Astri Hagenlund, DVM, MDNV, CVA

Ansvarsärende

Bristande journalföring vid undersökning av hund

En djurägare anmälde veterinär NN för underlåtelse att föra journal men veterinären bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

En djurägare, som själv är veterinär, sökte experthjälp för undersökning av hennes hunds hjärta. Veterinär NN utförde en ultraljudsundersökning men ville göra en förnyad undersökning med hjälp av kontrast.

Djurägaren fick en ny tid för ultraljudsundersökning som gjordes efter att hunden hade sövts/sederats. Vid undersökningen gavs kontrastmedlet Optison. Preparatet kan bara ges vid ett tillfälle eftersom hundar bildar antikroppar mot preparatet som är ett humant protein. Efter undersökningen var NN fortfarande inte säker på felet och NN diskuterade med djurägaren att remittera hunden till en klinik i Italien för eventuell diagnos. Ytterligare ett antal prover togs för att bestämma hundens hälsotillstånd. Provsvaren finns journalförda och signerade från laboratoriet men besöket är i övrigt inte journalfört.

Dagen därpå blev ägaren uppringd av NN. NN frågade om djurägaren ville komma tillbaka för ytterligare en undersökning med ultraljud eftersom man då skulle kunna titta efter kontrast i bukaorta, vilket var viktigt för att kunna ställa diagnos. Ägaren tackade ja och undersökningen genomfördes efter det att hunden åter hade sövts/sederats. Inte heller detta besök journalfördes.

Trots undersökningarna kunde NN fortfarande inte med säkerhet säga vad som var fel på hunden och ägaren företog därför resan till Italien. NN hade hjälpt henne att komma i kontakt med en specialist i landet, där en angiografiundersökning skulle utföras. Vid ultraljudsundersökningen ville specialisten använda kontrastmedlet Optison men som tur var mindes ägaren att hunden redan fått preparatet hos NN. Detta misstag uppkom eftersom det i NNs journal saknas information om att Optison hade använts. Ägaren menar att någon utan veterinärmedicinsk kompetens kanske inte skulle kunna ha uppmärksammat specialisten på att Optison inte borde användas.

När djurägaren vid ett senare tillfälle begärt ut journalutskrifter från djursjukhuset kunde hon konstatera att två av besöken inte hade journalförts. Inte heller något fynd eller några bedömningar hade journalförts och det saknades uppgift om hur hunden har sövts/sederats samt vilket kontrastmedel som använts. Det är särskilt anmärkningsvärt att det saknas uppgifter i journalen om vilka undersökningar som gjorts och vilka preparat som hunden fått. Det framgår inte heller hur den mått eller eventuella reaktioner. Det är ägarens uppfattning att en veterinär är tvungen att föra journal vid samtliga behandlingstillfällen.

VETERINÄRENS ANFÖRANDE

Efter den första undersökningen bestämde NN att det skulle företas en utökad ultraljudsundersökning av hunden med hjälp av ultraljudskontrastmedel. Eftersom detta var en uppföljning av den tidigare ultraljudsundersökningen utfördes endast kontraststudien och blodprovstagning avseende hemotologisk status. Innan undersökningen sederades hunden med Domitor och Torbugesic och efteråt administrerades Antisedan. Förekomst av intrakardiell shuntning av blod undersöktes med hjälp av ultraljudskontrastmedlet Optison. Studien visade på en sannolik shuntning av blod mellan förmaken. Den ringa shuntningen bedömdes efter en hel del överväganden sannolikt inte vara tillräcklig för att orsaka sjukdomstecknen. Inga biverkningar av kontrastmedlet kunde iakttas vid besöket eller senare. Vid besöket togs även blodprov som visade att hunden hade för hög halt röda blodkroppar. Det bedömdes vara en effekt av shuntning av icke syresatt till syresatt blod på grund av missbildningen. ➤

Kåsörer sökes

Veterinärtidningen publicerar sedan flera år tillbaka ett veterinärt kåseri i varje nummer. Vi vill därför gärna ha kontakt med nya veterinära kåsörer som vill publicera sig i SVT. Hör av er!

Redaktionen

➤ Djurägaren har helt rätt i att NN inte undersökte bukdelen av stora kroppspulsådern vid det andra undersökningstillfället. Ägaren erbjöds därför en förnyad undersökning. Uppföljningen erbjöds inte på grund av att NN hade missat att företa den tidigare utan för att NN ville erbjuda en möjlighet att få diagnosen höger- till vänstershuntande PDA ställd. Detta skulle göras genom att injicera ett annat ultraljudskontrastmedel, agiterad salin.

Hunden sederades vid den tredje undersökningen på samma sätt som tidigare. Inget kontrastmedel kunde identifieras i bukdelen av aorta. Inga biverkningar kunde heller iakttas vid besöket eller senare. Trots frånvaron av kontrast bedömdes en omfattande PDA vara den mest sannolika anledningen till fynden och sjukdomstecknen. Djurägaren informerades om detta per telefon och e-post.

På grund av att detta fall var diagnostiskt utmanande och för att NN ville hjälpa djurägaren/kollegan kontaktade NN en specialist i Italien. NN vidarebefordrade sina fynd och information om vilka metoder som hade använts till specialisten som erbjöd sig att undersöka hunden med invasiv angiokardiografi. Det är således inte korrekt som djurägaren uppgett att specialisten inte fått kännedom om att Optison hade använts. Specialisten hade full kännedom om vilka kontraststudier som redan utförts.

Det är NNs uppfattning att hunden är fullständigt dokumenterad. Undersökningarna som företagits finns dokumenterade inte bara i journalföringsprogrammet utan också i djursjukhusets ultraljudssystem samt i interna anteckningar. Frågor om diagnostiska procedurer hade enkelt kunnat besvaras om de hade ställts.

Dokumentation av de undersökningar som utförs på moderna djursjukhus omfattar mycket mer än traditionella handskrivna journaler. Det utförs idag undersökningar där informationen inte låter sig beskrivas i ord. Alla bilddiagnostiska undersökningar som utförs på djursjukhuset arkiveras i digital form. Undersökningarna kan enkelt hittas genom sökningar på servern där de sparas. De är sökbara på djurnamn, djurägarens namn, journalnummer och undersökningsdatum. När det gäller ultraljudsundersökningar läggs information in angående djurägare, djurnamn, journalnummer och vem som har utfört undersökningen. Denna information följer sedan arbetsflödet. Vid undersökningen sparas stillbilder och dynamiska bildsekvenser. Patientuppgifter, datum och klockslag för varje bild och bildsekvens visas i övre bildkant. Det följer även ytterligare information med materialet. Det går därför enkelt att exakt fastställa dessa data.

ÅRSSTÄMMA & VÅRMÖTE
13–14 april i Nässjö

FVF
företagande veterinärers förening

FVF välkommar dig som FVF-medlem till två trevliga dagar på Hotell Högland i Nässjö den 13 och 14 april, där vi kommer att hålla vår årsstämma och få en uppfriskande och inspirerande föreläsning om ”Gör Ditt företag mer framgångsrikt!” som vi alla kanske behöver ha lite nya tankar kring.

Hotell Högland ligger precis bredvid centralstationen i Nässjö. Det är ett spahotell där vi kommer att ha tillgång till relaxavdelningen mellan föreläsningarna. (Dessutom ingår en spabehandling.)

Tidsschemat är ännu inte helt spikat, men vi börjar på eftermiddagen den 13 april, med möjlighet att äta lunch.

Senaste anmälningsdag är den 25 mars, men boka gärna redan nu!

Preliminärt pris för boende i enkelrum är 1 970 kr/person + moms och för dubbelrum 1 780 kr/person + moms. Kontakta ordförande Johanna Habbe på mailadress johanna.habbe@spray.se då de gärna vill boka in spabehandlingen i god tid!

Kallelse till årsmötet kommer även att ske i nästa nummer av Svensk Veterinärtidning.

När undersökningen är klar och alla mätningar är utförda avslutas och låses dokumentationen vilket innebär att ingen information kan läggas till eller ändras. Detta möter samma krav som ställs på dokumentation inom humanvården. I samband med att fallet avslutas skickas hela materialet till databasen för arkivering. Databasen är sedan sökbar och när uppgifterna hämtas följer all inlagd information med. NN har skickat in det digitala underlaget från varje undersökningstillfälle till ansvarsnämnden.

JORDBRUKSVERKETS YTTRANDE

Statens jordbruksverk överlåter den veterinärmedicinska bedömningen åt ansvarsnämnden. Verket vill dock påpeka att en veterinär ska föra journal i direkt anslutning till konsultationen och att veterinären vid journalföringen ska iaktta synnerlig noggrannhet och omsorg. Journalen ska föras på ett sådant sätt att uppgift om konsultationen som gäller visst djur eller djurgrupp vid en given tidpunkt ska kunna tas fram. Föreskrifterna säger dock inte att denna journalföring måste vara samlad i ett dokument.

Då Jordbruksverket inte har fått del av alla handlingar i ärendet har verket svårt att göra en bedömning om kraven i föreskrifterna är uppfyllda.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Av 7 kap 1 § Statens jordbruksverks föreskrifter (2009:85) om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård framgår att en veterinär ska föra journal i direkt anslutning till konsultationen och att veterinären vid journalföringen ska iaktta synnerlig noggrannhet och omsorg. Det framgår också att journalen ska föras på ett sådant sätt att uppgift om konsultationen som gäller visst djur eller djurgrupp vid en given tidpunkt ska kunna tas fram. Det är ansvarsnämndens uppfattning att det bland annat innebär att journalanteckningar ska föras på ett sådant sätt att de lätt kan föras vidare.

Trots föreläggande har veterinär NN inte kunnat prestera allt det material som enligt NNs uppgift utgör journalanteckningar från undersökningarna i sådan form att ansvarsnämnden kunnat ta del av det. Det är ansvarsnämndens uppfattning att det beror på att materialet inte sparats i sådan form som lätt kan föras vidare. Ansvarsnämnden finner därför att NN inte kan anses ha uppfyllt kravet på att journal ska föras på ett sådant sätt att uppgift om konsultationen som gäller ett visst djur eller djurgrupp vid en given tidpunkt kan tas fram.

Ansvarsnämnden konstaterar vidare att de journalanteckningar som enligt nämnden förts i sådan form som kan föras vidare, saknar uppgifter om val av sedering och narkosmedel samt uppgift om vilka undersökningar som företagits och när de har utförts. Det saknas också så vitt ansvarsnämnden kan utreda uppgift om att det potenta kontrastmedlet Optison användes vid den andra ultraljudsundersökningen, även om den uppgiften framgår av en senare upprättad remiss. Ansvarsnämnden finner att NNs journalanteckningar brister i dessa avseenden.

För att disciplinpåföljd ska komma i fråga vid fel eller brister i journalföring ska felet eller bristen ha haft eller kunnat få någon form av betydelse för vidtagna eller planerade åtgärder. Ansvarsnämnden finner att de brister som påpekats när det gäller de journalanteckningar som nämnden kunnat ta del av måste anses ha sådan betydelse. Som exempel kan nämnas att undersökningar med kontrastmedlet Optison – som visserligen för närvarande är mycket ovanliga – endast får genomföras vid ett tillfälle av hänsyn till patientens säkerhet. Ansvarsnämndens ansåg att NNs försummelse måste anses som så allvarlig att NN tilldelades en erinran.

JOHAN BECK-FRIIS

Skriv gärna insändare och debattinlägg till Svensk Veterinärtidning, men skriv inte för långt – max 6 000 tecken inkl blankslag.

Lunds universitet, Medicinska fakulteten söker

Veterinär

MPA 2012/105

För mer information om anställningen se *www.lu.se/jobb* under lediga anställningar som kan sökas online

Sista ansökningsdag är den **13 mars 2012**.

LUNDS UNIVERSITET

läkemedel

Switch pour on avregistrerat av Kemikalieinspektionen

Switch pour on är ett medel mot knott och fästing på hästar under betesperioden. Preparatet avregistrerades av Kemikalieinspektionen den 30 juni 2011. Beslutet överklagades till Kemikalieinspektionen, men överklagan har avslagits. Detta innebär att Pharmaxim AB och Pharmaxims återförsäljare får sälja produkten t o m den 30 juni 2012. I praktiken betyder det att Switch pour on inte kommer att säljas i lantbrukets handel och hästsportfackhandeln efter den 1 juli 2012. Switch pour on får användas av hästägaren/ryttaren/tränaren på hästen ytterligare ett år, dvs till den 1 juli 2013.

Källa: Pressmeddelande från Pharmaxim AB den 24 januari.

Flusa pour on och Flectron öronbrickor avregistrerade av Kemikalieinspektionen

Ohyra, knott och fästingar på nötkreatur och får är ett vanligt förekommande problem som bekämpats med olika former av syntetiska pyretroider. Kemikalieinspektionen har avslagit Pharmaxims ansökan om fortsatt godkännande av Flusa och Flectron, produkter mot ohyra på djur, som sålts via lantbrukets handel. Detta kommer att medföra att det inte finns någon produkt i lantbrukets handel, som kan användas för att skydda djuren mot knott och fästingar under betessäsongen och mot löss under stallperioden.

Avregistreringen innebär att stora djurskyddsproblem kan komma att uppstå. Det kan också innebära ett ekonomiskt avbräck och en ökad läkemedelsanvändning för djurproducenterna. I vissa delar av landet, där förekomsten av ohyra är stor, kan nöt- och fårproduktion bli omöjlig att bedriva.

Avregistreringen gjordes den 31 december 2010 vilket innebär att Flusa och Flectron inte får säljas av Pharmaxim och dess återförsäljare efter den 31 dec 2011 om dispensansökan inte beviljas.

Dispensansökan att sälja Flusa och Flectron efter den 1 jan 2012 och att använda produkterna efter 1 jan 2013 har lämnats in av Pharmaxim AB till Kemikalieinspektionen samtidigt som Pfizer och Pharmaxim arbetar på att ta fram dokumentation för att få produkterna registrerade och godkända för försäljning så fort som möjligt. Godkänns inte denna dispensansökan innebär det att det under 2012 inte finns tillgång till något bekämpningsmedel i lantbrukets handel att använda vid ohyreangrepp på nötkreatur och får i Sverige.

Källa: Pressmeddelande från Pharmaxim AB den 24 januari.

noterat

Veterinärer kungligt belönade

Den 28 januari samlades Kungl Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) för sin årliga högtidssammankomst i Stockholm. I samband med mötet delar KSLA också ut priser och belöningar till förtjänstfulla personer inom lantbrukssektorn. Två veterinärer fanns i år bland pristagarna som fick ta emot sina utmärkelser ur kungens hand: Sándor Belák och Christina Greko, båda från SVA.

Sándor Belák belönades med akademiens guldmedalj för att han är en av världens ledande forskare inom den veterinärmedicinska virologin. Baserat på den molekylära genetikens framsteg har han genom en målinriktad och imponerande forskningsinsats utvecklat banbrytande metoder för kontroll av smittsamma husdjurssjukdomar, stod det bland annat i motiveringen. Detta har lett till att Sverige inom området idag är en tung aktör i EU och på den globala scenen.

Christina Greko fick ta emot akademiens belöning för föredömliga insatser inom forskningsinformation, inom ämnet antibiotikaresistens och frågor rörande djur- och folkhälsa. Hon är en flitigt anlitad föreläsare och skribent inom området och har arbetat länge med att göra allmänheten uppmärksam på den ökande antibiotikaresistensproblematiken. I samband med Sveriges EU-inträde var hon en av de drivande krafterna i argumenteringen mot tillväxtstimulerande antibiotika i djurfoder. Detta resulterade bland annat i det generella förbud mot sådan antibiotikaanvändning som finns i EU idag. Hennes arbete präglas av en orädd attityd och hon vågar utmana etablissemanget i sin kommunikation, var en av KSLAs motiveringar till priset.

Foto: Mats Gerentz, KSLA.

Christina Greko fick ta emot KSLAs belöning för föredömliga insatser inom forskningsinformation ur kungens hand.

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR
Fibrinös perikardit.

På bilden tagen in situ noteras att hjärtat med omgivande hjärtsäck fyller ut en betydande del av utrymmet i brösthålan (Figur 4, svart pil). Lungorna gör ett sammanfallet, kollaberat intryck. Med hjärtsäcken öppnad iakttas mycket höggradiga förändringar på hjärtats yta/epikardiet och hjärtsäckens inre, parietala blad. Tjocka strängar och korvliknande formationer av gulaktig, sönderfallande vävnad bildar ett nätliknande mönster på de nämnda ytorna (Figur 5, epikard svart pil, perikard grön pil). Mikroskopiskt består de omfattande gulaktiga utfällningarna till övervägande del av fibrin, framträdande som eosinofilt, lätt fibrillärt, acellulärt material (Figur 6 svart pil). Ett mindre antal neutrofiler iakttas också (Figur 6, röd pil).

De epi- och perikardiella förändringarnas makro- och mikropatologi är typisk för kraftiga fibrinutfällningar generellt, och i det aktuella fallet därför förenlig med diagnosen fibrinös perikardit. Ett uttryck som ibland används i samband med beskrivning av fibrinös perikardit är att den har ”bread-and-butter appearance”, dvs ett utseende som något påminner om bilden man får då man avlägsnar t ex en ostskiva från en väl smörad brödskiva. ”Osten” är i detta fall perikardiet, och ”brödskivan” epikardiet/hjärtat.

Fibrinös perikardit av samma dignitet som hos den här beskrivna hästen orsakas sannolikt i flertalet fall av en hematogent spridd bakteriell infektion, även om något bakteriellt agens inte alltid kan isoleras, och tillståndet då benämns som idiopatiskt. Rapporterade patogener i sam-

noterat

Riktlinjer för bedömning om kor kan transporteras

I mitten av januari gav den europeiska veterinärfederationen, FVE, tillsammans med fem andra europeiska organisationer ut ett illustrerat häfte med kriterier för hur skadat eller sjukt ett vuxet nötkreatur får vara för att kunna transporteras. Häftet heter ”Guidelines to assess fitness for transport of adult bovine animals”. Bakom publikationen står förutom FVE även Eurogroup for animals, Animals' Angels, UECBV (European Livestock and Meat Trading Union), IRU (International Road Transport Union) och ELT (European Livestock Transporters).

Riktlinjerna är utformade för att hjälpa och instruera professionella transportörer och kontrollanter av djurtransporter. Målet är att förbättra djurvälfärden under hela transportprocessen. Det drygt 50-sidiga häftet är pedagogiskt illustrerat med ett stort antal fotografier som visar vid vilka skador och sjukdomar kor inte får transporteras. Även om handboken främst är

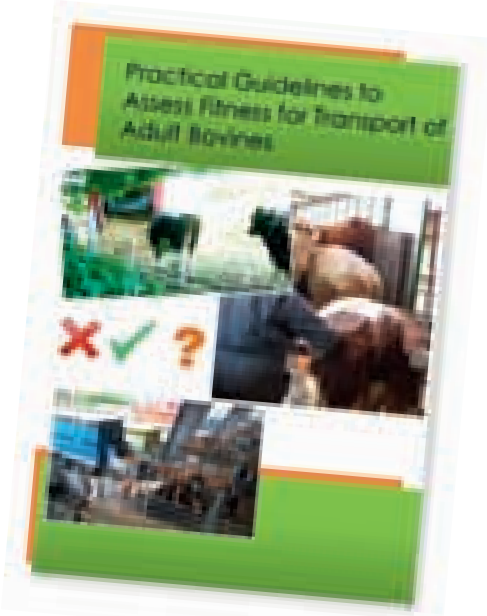

SVF-medlemmar får den nya handboken om bedömning av kors transportlämplighet gratis, vid beställning från veterinärförbundets kansli.

framtagen för att förhindra långväga internationella transporter av skadade djur, är den relevant också för transporter inom Sverige. Framför allt avsnittet som beskriver tveksamma fall, t ex olika grader av hälta, läkande sårskador, hudproblem, svullnader m m, kan vara av stort värde för såväl besättningsveterinär som myndighetsveterinär att studera.

Medlemmar i veterinärförbundet kan utan kostnad rekvirera en digital kopia av riktlinjerna genom att skicka en beställning till office@svf.se.

Djursjukhus öppnar filial på Flyinge

Helsingborgs Djursjukhus har nyligen öppnat en filial på Flyinge, i samma lokaler där Distriktsveterinärerna tidigare höll till. Från och med februari har Helsingborgs Djursjukhus verksamhet i bottenvåningen på Flyinges klinikbyggnad.

– Vi har förhandlat med Helsingborgs Djursjukhus sedan en tid och är väldigt glada för att ha kommit i mål med en ny klinikpartner, säger Flyinges vd Marianne Lilja Wittbom till Tidningen Ridsport den 20 januari.

Från början kommer djursjukhuset att ha öppen verksamhet tre dagar per vecka när en av Helsingborgsveterinärerna tjänstgör på Flyinge. På klinikbyggnadens övervåning kommer en hästsportbutik att flytta in under våren.

band med fibrinös perikardit hos häst är bland annat *Streptococcus* sp och *Actinobacillus* sp. I det aktuella fallet kunde *Pasteurella* sp framodlas från vid obduktionen provtaget perikardium. Fristående perikardit, utan samtidig pleurit eller pneumoni, är ovanligt hos såväl häst som andra djurslag. I det aktuella fallet var inflammationen förbunden med mycket kraftig hydroperikard, då elva liter vattenliknande, gulaktig vätska återfanns fritt i hjärtsäcken. Vätskeutträde av denna omfattning är dock enligt litteraturen mindre vanligt.

Prognosen för hästar med perikardit är oftast dålig, även vid insatt behandling med antibiotika och antiinflammatoriska preparat. Inflammationen får ofta svåra konsekvenser. Fylls hjärtsäcken med vätska och fibrin, kommer detta att hämma hjärtats pumpkapacitet och leda till hjärtsvikt. Om djuret överlever en tid finns risk för att en konstriktiv, kronisk perikardit, med fibrös sammanlödning av hjärtsäcken och perikardiet utvecklas.

Lindrigare fall av fibrinös perikardit, med endast diskret utträde av vätska och fibrin till hjärtsäcken, kan ses i samband med allmänna infektioner, samt även vid en del icke-infektiösa tillstånd som förlöper med mikrokärlskador. Exempel på sådana sjukdomar är mikroangiopati/mulberry heart disease hos gris och *Clostridium perfringens* typ D-toxinemi/pulpy kidney disease hos får. I dessa fall beror fibrin- och vätskeutträdet på en toxisk/degenerativ kärlskada, och inte som i samband med bakteriell fibrinös perikardit på en inflammatorisk process.

FIGUR 4. *Hjärtat, med intakt hjärtsäck, fyller ut en stor del av utrymmet i torax (svart pil). Lungorna gör ett sammanfallet intryck.*

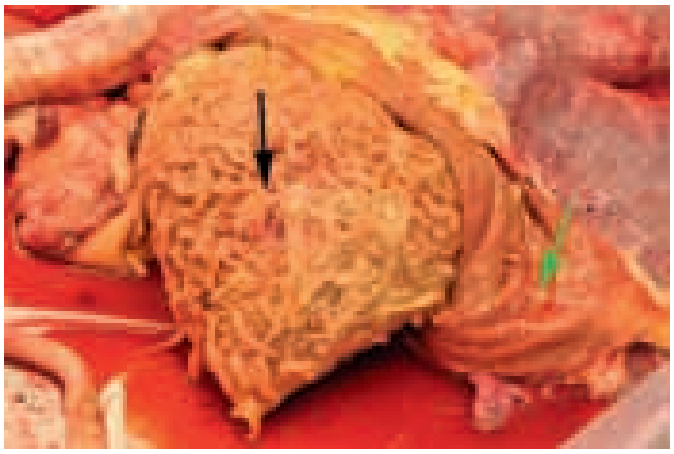

FIGUR 5. *Fibrinös perikardit, häst. Tjocka, gulfärgade, sträng- och korvformade strukturer av fibrin täcker epikardiet (svart pil) och insidan av perikardiet (grön pil).*

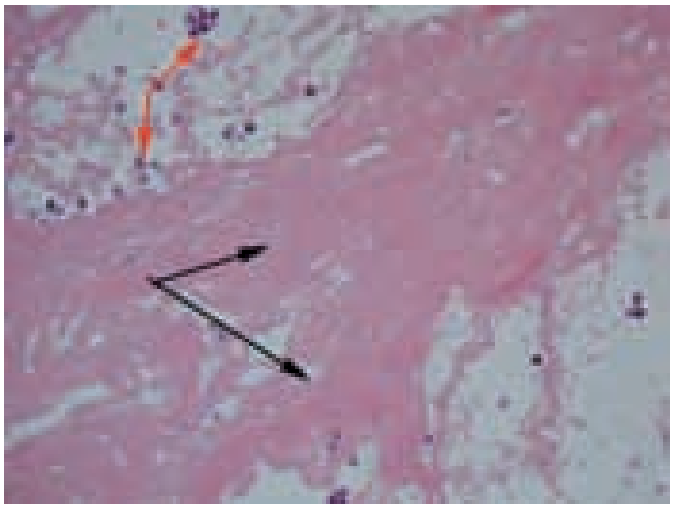

FIGUR 6. *Fibrinös perikardit, häst. Mikroskopiskt ses rikliga mängder fibrin, framträdande som eosinofilt, fibrillärt material (svart pil). Bland fibrinet förekommer också en del neutrofiler (röd pil). HE-färgning, 400 gångers förstoring.*

litteraturtjänst

Lån, kopior av artiklar eller litteratursökning kan beställas från SLU-biblioteken www.bib.slu.se
Frågor angående beställningar av lån eller kopior tel: 018-67 11 12, fax: 018-67 28 53 eller e-post: lan@bibul.slu.se
Frågor angående litteratursökning tel: 018-67 11 03 eller e-post: ultunabiblioteket@bibul.slu.se
Lösnummer av Läkartidningen kan beställas från Läkartidningens sekretariat per brev, Läkartidningen, Box 5610, 114 86 Stockholm, eller per tel 08-790 33 00.

Adress till Dansk Veterinærtidsskrift: Emdrupvej 28A, DK-2100 København Ø, Danmark.

Adress till Norsk Veterinærtidsskrift: Den Norske Veterinærforening, Pb 6781, S:t Olavs Plass, NO-0130 Oslo, Norge.

- **Smärtbehandling i teori och praktik**
  Smertebehandling i teori og praksis
  S S Mogensen
  Dansk VetTidsskr, 2011, 94, 10, 14–18

- **Magsår hos svin**
  Mavesår hos svin
  A Jespersen, K V Sørensen, H E Jensen
  Dansk VetTidsskr, 2011, 94, 10, 20–28

- **Erfarenheter av magsår hos svin i praktiken**
  Erfaringer med mavesår hos svin i praksis
  T Hansen
  Dansk VetTidsskr, 2011, 94, 10, 28–31

- **Magnetisk Resonans Imaging – MRI på häst**
  Magnetisk Resonans Imaging – MRI på heste
  J V Nielsen
  Dansk VetTidsskr, 2011, 94, 12, 18–23

- **Ortoser – en ny behandling för hund med muskel- och ledbesvär**
  Ortoser – en ny behandling til hunde med muskel- og ledlidelser
  H Strøm
  Dansk VetTidsskr, 2011, 94, 16, 17–19

- **BVD i Danmark – är det fortfarande en reell risk?**
  BVD i Danmark – er det stadig en reel risiko?
  K Krogh, C Madsen, Å Uttenthal
  Dansk VetTidsskr, 2012, 95, 01, 12–14

- **Användning av Real-Time PCRs för diagnostik av endometritis hos ston**
  Real-Time PCRs anvendelse til diagnostik af endometritis hos hopper
  B Skive, M Rønn Petersen, A M Bojesen
  Dansk VetTidsskr, 2012, 95, 01, 20–25

- **Hudskador hos storboskap efter användning av Lidokel-Adrenalin® vet inj (Kela) vid laparotomi**
  Hudskader hos storfe etter bruk av Lidokel-Adrenalin® vet inj (Kela) ved laparotomi
  S T Nelson, M Bangen, T Fjeldaas, N Fjerdingby
  Norsk VetTidsskr, 2011, 123, 6, 357–364

- **Beteendeproblem hos hund och katt. Vad gör du när kunden frågar om medicin mot beteendeproblem?**
  Atferdsproblem hos hund og katt. Hva gjør du når kunden spør om medisin for et atferdsproblem?
  G Eskeland
  Norsk VetTidsskr, 2011, 123, 6, 369–371

- **Mjältbrandsemfysem – ny förekomst av en gammal sjukdom**
  Miltbrannsemfysem – ny opptreden av en gammel sjukdom
  P K Groseth, O Østerås, T Tollersrud, M Stokstad
  Norsk VetTidsskr, 2011, 123, 8, 493–501

- **Patellaluxation hos tre kalvar i en nötkreatursbesättning**
  Patellaluksasjon på tre kalver i en kjøttfebesetning
  P K Groseth, T Fjeldaas, J Teige
  Norsk VetTidsskr, 2011, 123, 8, 504–505

- **Ökad förekomst av *Salmonella* hos husdjur i Norge – anledning till bekymmer?**
  Økt förekomst av *Salmonella* hos husdyr i Norge – grunn till bekymring?
  B Bergsjø, S Sviland, A M Urdahl
  Norsk VetTidsskr, 2011, 123, 8, 510–513

- **Välfärd hos storboskap**
  Velferd hos storfe
  A M Grøndahl, J Føske Johnsen, K Ellingsen, I Halvorsen, C M Mejdell
  Norsk VetTidsskr, 2011, 123, 9, 549–558

- **Tungband hos häst – nödvändigt eller ej?**
  Tungestropp hos hest – nødvendig eller ei?
  A M Grøndahl, C M Mejdell
  Norsk VetTidsskr, 2011, 123, 9, 560–562

Ur Läkartidningen:

- **Chagas' sjukdom i Sverige – stort behov av riktlinjer för testning**
  K Sandahl, S Botero-Kleiven, U Hellgren
  Läkartidn, 2011, 108, 46, 2368–2371

- **Jägare smittad av harpest vid slakt av hare**
  T Wahab, S Bjuggren Zelano
  Läkartidn, 2012, 109, 4, 152–157

STOCKHOLMS STAD **SÖKER**

Avdelningschef

till livsmedelskontrollen

För mer information om tjänsten se **www.stockholm.se/jobb**

STOCKHOLMS STAD MILJÖFÖRVALTNINGEN

www.stockholm.se/jobb

Anställningsintervju eller lönesamtal?

Här finns unik lönestatistik för dig som är medlem.

saco LöneSök

Rivstart för djurpolisen

Stockholmspolisens djurskyddsgrupp har varit igång sedan den 11 april 2011, då länspolismästare Carin Götblad skrev under det slutgiltiga beslutet. Under 2011 har drygt 500 uppdrag utförts och i samband med dessa har totalt över 500 djur tagits omhand. Till detta kommer ca 150 förundersökningar som handlat om brott mot djur (djurplågeri, brott mot djurskyddslagen och brott mot lagen om tillsyn över hundar och katter). Vi har även varit ute och informerat om verksamheten, så ofta tiden medgett detta.

En glädjande nyhet är att fler polismyndigheter i landet nu börjat se över hur polisens arbete kan utvecklas i förhållande till djurskyddslag m m. Djurskyddsgruppen i Stockholm har förstärkts med ytterligare två poliser och en administratör, vilka utbildas under vecka 5. Till den utbildningen har fler polismyndigheter än Stockholm anmält medarbetare.

En av hörnstenarna i vår verksamhet är att bygga upp ett kontaktnät med viktiga personer och organisationer. Sveriges veterinärer är en sådan viktig grupp. Det har visat sig vara svårt att styrka brott och nå fram till fällande domar, vad gäller just brott mot djur. Ett av problemen är att vi i dessa fall, av naturliga skäl, inte kan förhöra det/de djur som utsatts för brottet. Allt hänger på övrig bevisning. Veterinärers utlåtanden har en avgörande betydelse för utredningen. I princip på samma sätt som läkares utlåtanden används då det handlar om våld mot människor.

Veterinärer är också den yrkesgrupp som ofta får första kontakten i ärenden som handlar om djurplågeri. Allt ifrån länsveterinärer i samband med myndigheters tillsynsverksamhet, till den som på sin praktik uppmärksammar missförhållanden kring någons djurhållning.

På senare tid har utredningsarbetet lett fram till några fällande domar i uppmärksammade fall. Mycket tack vare den samverkan som skett mellan polis, länsstyrelse och veterinärer. Jag vill också speciellt nämna den hjälp vi fått från veterinärer på Bagarmossens djursjukhus, vilket inneburit att Stockholmspolisens djurskyddsgrupp utbildats för att kunna hantera sjuka/skadade djur när sådana påträffas. Vi har även fått hjälp med vilken utrustning som behövs i våra bilar för att klara akuta situationer så bra som möjligt, fram till att veterinär kan ta över.

En annan verksamhet, där det finns en tydlig koppling mellan våra yrkeskategorier är veterinärstudenternas förtjänstfulla engagemang i föreningen VOOV. Då det nu sker en snabb utveckling, görs många bra arbetsinsatser och det dessutom finns visioner, bör vi kunna se ljust på framtiden.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att den största framgångsfaktorn för att uppnå lagstiftningens krav på ett gott djurskydd handlar om hur vi tillsammans samverkar i dessa frågor.

HÅKAN ANDERSSON
kommissarie/sektionschef
Stockholmspolisens djurskyddsgrupp

KONGRESSER & KURSER

Svenska

v 9

2–3/3 -12. Kurs Hematologi, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 1/12)

2–3/3 -12. Kurs Sårvård, Malmö. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 1/12)

v 10

5/3 -12. Föreläsning om allergisk dermatit, Strömsholm. Arr: Royal Canin. (SVT 16/11)

5/3 -12. Föreläsningsdag på tema equine neurology med professor Derek Knottenbelt, Husaby hästklinik. (SVT 16/11)

6/3 -12. Seminarium Antibiotic resistance problems in veterinary dermatology, Stockholm. Arr: Dr. Baddaky, SweVet och ICF glädjen. (SVT 2/12)

7/3 -12. Seminarium Antibiotic resistance problems in veterinary dermatology, Göteborg. Arr: Dr. Baddaky, SweVet och ICF glädjen. (SVT 2/12)

8/3 -12. Seminarium Antibiotic resistance problems in veterinary dermatology, Helsingborg. Arr: Dr. Baddaky, SweVet och ICF glädjen. (SVT 2/12)

v 11

13–14/3 -12. Svenska djurhälsovårdens vårkonferens 2012, Göteborg. (SVT 1/12)

14/3 -12. Seminarium Avlivning av djur – veterinärens skyldigheter och ansvar, Klinikcentrum, Ultuna. Arr: Sällskapet för Veterinärmedicinsk Forskning. (SVT 1/12)

15–17/3 -12. Kurs i kanin- och smådjurstandvård, Halmstad. Arr: Accesia. (SVT 15/11)

16/3 -12. Kursdag med ögonföreläsningar om molekylärgenetik, Steningevik. Arr: Svenska sällskapet för veterinär oftalmologi (SSVO) och Ögonpanelen. (SVT 16/11)

16–17/3 -12. Kurs Röntgenteknik häst, Helsingborg. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 1/12)

v 12

21–23/3 -12. Kurs Anestesiologi steg 2, hund och katt, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 1/12)

23–24/3 -12. Kurs i immunologi, Malmö. Arr: Djursjukhuset Malmö och MSD Animal Health. (SVT 2/12)

23–24/3 -12. Kurs Fertilitetsstörningar hos hund, Stockholm. Arr: Svenska sällskapet för smådjursreproduktion. (SVT 2/12)

HÄSTKLINIKERNA AB

ATG Hästklinikerna står för omsorg, omtanke, kompetens och modern hästsjukvård. Vi finns från Boden i norr till Tingsryd i söder, på 16 orter i Sverige, när du behöver råd, undersökning eller behandling av din häst. Vi utför de flesta undersökningar och behandlingar som förekommer på häst. Våra kliniker har tillgång till modern utrustning såsom digitalt ultraljud och röntgen, videoendoskopi och tandvårdsutrustning och i många fall ridhus, operationsavdelning och stationärvård. Vi är 110 medarbetare varav 40 veterinärer och tar emot cirka 60 000 besök varje år. Hos oss är alla hästar välkomna! Mer information hittar du på www.hastklinikerna.se.

Klinikveterinärer

till ATG HÄSTKLINIKERNA
Bergsåker, Mantorp, Södertörn, Örebro, Skara

Vi söker dig som har erfarenhet av hästpraktik och är drivande, självständig, energisk och engagerad. Specialistkompetens i hästens sjukdomar eller motsvarande fördjupning inom visst ämnesområde är en merit.

Vi lägger stor vikt vid samarbete och personligt engagemang. Vi kan erbjuda ett arbete i ett litet team med trevlig laganda. Tjänsterna är tillsvidareanställningar.

Vi söker även till ett par av våra kliniker SOMMARVIKARE SOM KLINIKVETERINÄR.

Ansökan vill vi ha snarast men senast den 10 mars 2012 till ATG Hästklinikerna AB, via e-post till rekrytering@atg.se, eller per post till Hästsportens Hus, att: Ulrika Hedlund, 161 89 Stockholm.

Närmare upplysningar om tjänsterna lämnas av VD Maria Lendau tfn 0707-130145 eller HR & Service Ulrika Hedlund 08-627 2135.

v 13

29–30/3 + 29–30/11 -12. Kurs Mjukdelskirurgi steg 1 och 2, Uppsala. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 1/12)

30–31/3 -12. Seminarium Travhästen i centrum, Stockholm. Arr: Svensk Travsport och Finlands Hippos. (SVT 1/12)

v 15

12–13/4 -12. Kurs Anestesiologi, fågel, reptil, kanin och små gnagare, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 1/12)

13–14/4 -12. Kurs Röntgenteknik, – anatomi, hund och katt, grund, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 1/12)

v 16

18/4 -12. Seminarium Staphylococcus aureus-mastit hos mjölkkor – nya rön och gamla sanningar, Uppsala. Arr: SVA. (SVT 2/12)

20–22/4 -12. VeTA-dagarna om bl a smärta och smärtlindring på smådjur och häst, Sundsvall. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 1/12)

v 17

24–27/4 -12. Mock Exam gällande diplomate dentristy, Halmstad. Arr: Accesia. (SVT 15/11)

NY **25/4 -12. Cardio-Workshop** arrangeras på Södra djursjukhuset, Kungens Kurva, av Kruuse. Info: Anders Hildebrand, 070-10 16 717, anders.hildebrand@kruuse.com (se annons i denna tidning)

NY **26–27/4 -12. Grundläggande ultraljudskurs buk smådjur** arrangeras på Södra djursjukhuset, Kungens Kurva, av Kruuse. Info: Anders Hildebrand, 070-10 16 717, anders.hildebrand@kruuse.com (se annons i denna tidning)

27/4 -12. Kurs Feline oral diseases, Stockholm. Arr: Svenska Sällskapet för Djurtandvård. (SVT 2/12)

v 18

3/5 -12. Kurs i kaninsjukdomar, Sundsvall. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 2/12)

4/5 -12. Kurs i postoperativ vård av den bukopererade patienten, Sundsvall. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 2/12)

v 21

NY **24/5-12. LABOKLIN-Tour: Allergy seminar with Prof. Halliwell with emphasis on food intolerance** arrangeras i Stockholm av LABOKLIN. Kontakt: www.laboklin.se

25–26/5 -12. Kurs Senskador – diagnostik, forskning och rehab, Valdemarsvik. Arr: Skalpellen. (SVT 2/12)

v 22

28–29/5 -12. Kurs i hantering av orala trauman, Halmstad. Arr: Accesia. (SVT 15/11)

NY 28/5–1/6 -12. The 6th international conference on advances in canine and feline genomics and inherited diseases arrangeras i Visby. Info: www.caninefelinegenomicsconference.org

30/5–1/6 -12. Kurs Perfecting extraktion, Halmstad. Arr: Accesia. (SVT 15/11)

NY 2–3/6 -12. Dog Health Workshop 2012 (the 1st international workshop on enhancement of genetic health in purebred dogs) arrangeras i Stockholm av Svenska kennelklubben. Info: www.doghealthworkshop.com

v 23

4–9/6 -12. Kurs Certified canine rehabilitation programme (CCRP), part I-III, Uppsala. Arr: SLU och Dr Beate Egner/Schloss-Seminar. (SVT 16/11)

v 33

17–19/8 -12. Delkurs 2 i hästtandvård, Uppsala. Arr: SLU. (SVT 1/12)

v 36

6–8/9 -12. Kurs Piezo surgery, Halmstad. Arr: Accesia. (SVT 15/11)

7–8/9 -12. Kurs i gastroskopiundersökning, hund och katt, Djursjukhuset Albano, Stockholm. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 37

14–15/9 -12. Kurs i onkologi (av SJV specialistgodkänd kurs), Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 39

27–28/9 -12. Kurs How to nick the neck, Göteborg. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 2/12)

27–28/9 -12. Kurs Linea albasnitt – vad gör jag nu då, Göteborg. Arr: SPUV, SweVet Piab AB. (SVT 2/12)

28–29/9 -12. Kurs i läkemedelshantering steg 2, Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 40

5–6/10 -12. Kurs i röntgenteknik, – anatomi, hund och katt, grund, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 41

8–10/10 -12. Kurs Perfecting feline dentistry, Halmstad. Arr: Accesia. (SVT 15/11)

11–12/10 -12. Kurs Den äldre tandpatienten, Halmstad. Arr: Accesia. (SVT 15/11)

v 42

19–20/10 -12. Kurs i ultraljud smådjur steg 1, grundläggande buk (av SJV specialistgodkänd kurs), Uppsala. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 43

25–26/10 -12. Kurs i ultraljud smådjur steg 2, fördjupning buk (av SJV specialistgodkänd kurs), Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 44

2–3/11 -12 + 18–19/1 -13. Kurs i diagnostik och behandling av hälta, hund och katt (av SJV specialistgodkänd kurs), Strömsholm. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 45

8–9/11 -12. Veterinärkongressen, Uppsala. Arr: Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap och Sveriges Veterinärförbund. (SVT 1/12)

v 46

14–16/11 -12. Kurs i anestesiologi steg 2, hund och katt (av SJV specialistgodkänd kurs), Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

16–17/11 -12. Kurs i sårvård, Sundsvall. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 47

23–24/11 -12. Kurs i dermatologi steg 2 (av SJV specialistgodkänd kurs), Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

24–25/11 -12. Delkurs 1 i hästtandvård, Uppsala. Arr: SLU. (SVT 1/12)

v 48

27–28/11 -12. Kurs i antibiotikaanvändning (av SJV specialistgodkänd kurs), Knivsta. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

v 49

6–7/12 -12 + 24–25/1 -13. Kurs i anestesiologi steg 3, del 1 och 2 (av SJV specialistgodkänd kurs), Göteborg. Arr: VeTA-bolaget. (SVT 2/12)

Internationella

Fler internationella kurser hittar du på Vet Agendas hemsida: www.vetagenda.com och på British Small Animal Veterinary Associations hemsida: www.bsava.com

v 10

5–6/3 -12. Kurs i TTA (Tibial Tubercle Advancement-Stifle), Karlslunde, Danmark. (SVT 1/12)

v 13

28/3–1/4 -12. The original basic veterinary chiropractic course, Integrated, Sittensen, Tyskland. (SVT 8–9/11)

v 15

12–15/4 -12. WSAVA/FECAVA/BSAVA Congress 2012, Birmingham, UK. (SVT 10/11)

v 16

16–19/4 -12. VET FORUM 2012 med inriktning på köttkontroll, Roskilde, Danmark. (SVT 2/12)

Sugen på nytt jobb?

På veterinärförbundets hemsida www.svf.se hittar du såväl fasta tjänster som kortare vikariat under rubriken "Jobbtorget". Gå dit och titta redan idag!

18–22/4 -12. Veterinary chiropractic: Module I – Sacropelvic, Sittensen, Tyskland. (SVT 1/12)

v 17

25–27/4 -12. Kurs i anestesi og smertelindring for dyrepleiere, samling 3(3), Oslo, Norge. (SVT 12/11)

27–29/4 -12. Delkurs 2 i hästtandvård, Holar, Island. (SVT 1/12)

v 19–20

13–16/5 -12. VPAT Regional Veterinary Congress 2012 (VRVC 2012), Thailand. (SVT 2/12)

v 21

NY 22/5-12. LABOKLIN-Tour: Allergy seminar with Prof. Halliwell with emphasis on food intolerance arrangeras i Köpenhamn av LABOKLIN. Kontakt: www.laboklin.se

NY 23/5-12. LABOKLIN-Tour: Allergy seminar with Prof. Halliwell with emphasis on food intolerance arrangeras i Oslo av LABOKLIN. Kontakt: www.laboklin.se

23–27/5 -12. Veterinary chiropractic: Module II – Thoracolumbar, Sittensen, Tyskland. (SVT 1/12)

v 24

NY 13–17/6 -12. NoVAS/IVAS basic course on veterinary acupuncture – session I arrangeras i Helsingfors av Nordic veterinary acupuncture society (NoVAS). Info: www.novas.dk, www.ivas.org, netta.tammisalo@fimnet.fi, astri.ha@online.no eller anna.hielm-bjorkman@helsinki.fi (se annons i denna tidning)

14–15/6 -12. Course on mare gynaecology and artificial insemination, Bremen och Bakum-Luesche, Tyskland. (SVT 15/11)

16–17/6 -12. Course on managing the late pregnant mare, Bremen och Bakum-Luesche, Tyskland. (SVT 15/11)

v 25–26

24–25/6 -12. Equine Foot Days, Cortona, Italien. (SVT 2/12)

v 26

27/6–1/7 -12. Veterinary chiropractic: Module III – Cervical arrangeras i Sittensen, Tyskland. (SVT 1/12)

v 29–30

22–27/7 -12. WDA (Wildlife disease association) and EWDA (European chapter of the WDA) meeting, Lyon, Frankrike. (SVT 14/11)

SVENSK DJURSJUKVÅRD

söker

Generalsekreterare

Svensk Djursjukvård är en branschorganisation för verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård för sport- och sällskapsdjur. Kansliet är uppbyggt för distansarbete.

Generalsekreteraren utvecklar medlemsföretagens möjligheter till långsiktig utveckling och står som Svensk Djursjukvårds främsta representant i samarbete med media, myndigheter och andra organisationer. Generalsekreteraren ingår tillsammans med vd för servicebolaget i dess ledningsgrupp och svarar direkt mot styrelsen.

Du har kunskap om företagandets villkor inom branschen och av utbildnings- och kvalitetsfrågor. Du kan skapa och upprätthålla ett stort kontaktnät och samarbeta väl med myndigheter och andra organisationer. Du kan också arbeta självständigt och resa i tjänsten. Du är bra på att uttrycka dig väl i både tal och skrift.

Tjänsten kan vara hel- eller deltid.
Vi vill ha din ansökan senast den 15:e mars.

För information kontakta ordförande Lennart Granström, 08-660 02 20, lennart.granstrom@svenskdjursjukvard.se
Mejla din ansökan eller skicka den till Svensk Djursjukvård, Box 5239, 102 45 Stockholm

v 30

25–29/7 -12. Veterinary chiropractic: Module IV – Extremities, Sittensen, Tyskland. (SVT 1/12)

v 33

NY 15–19/8 -12. NoVAS/IVAS basic course on veterinary acupuncture – session II arrangeras i Helsingfors av Nordic veterinary acupuncture society (NoVAS). Info: www.novas.dk, www.ivas.org, netta.tammisalo@fimnet.fi, astri.ha@online.no eller anna.hielm-bjorkman@helsinki.fi (se annons i denna tidning)

v 35

31/8–2/9 -12. BSAVA Scottish Congress 2012, Edinburgh, UK. (SVT 2/12)

v 36

5–7/9 -12. 9th International congress of veterinary virolgy, Madrid, Spanien. (SVT 11/11)

5–9/9 -12. Veterinary chiropractic: Module V – Integrated, Sittensen, Tyskland. (SVT 1/12)

v 41–42

14–17/10 -12. Kurs Certified canine rehabilitation programme (CCRP), part IV-V, Mallorca, Spanien. (SVT 16/11)

v 42

NY 17–21/10 -12. NoVAS/IVAS basic course on veterinary acupuncture – session III arrangeras i Oslo av Nordic veterinary acupuncture society (NoVAS). Info: www.novas.dk, www.ivas.org, netta.tammisalo@fimnet.fi, astri.ha@online.no eller anna.hielm-bjorkman@helsinki.fi (se annons i denna tidning)

18–20/10 -12. Southern European veterinarian conference (SEVC), Barcelona, Spanien. (SVT 2/12)

v 14, 2013

NY 3–7/4 -13. NoVAS/IVAS basic course on veterinary acupuncture – session IV arrangeras i Oslo av Nordic veterinary acupuncture society (NoVAS). Info: www.novas.dk, www.ivas.org, netta.tammisalo@fimnet.fi, astri.ha@online.no eller anna.hielm-bjorkman@helsinki.fi (se annons i denna tidning)

v 23

NY 8–9/6 -13. NoVAS/IVAS basic course on veterinary acupuncture – session Exams arrangeras i Helsingfors av Nordic veterinary acupuncture society (NoVAS). Info: www.novas.dk, www.ivas.org, netta.tammisalo@fimnet.fi, astri.ha@online.no eller anna.hielm-bjorkman@helsinki.fi (se annons i denna tidning)

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon*
TORSTEN JAKOBSSON	070-372 95 10
Vice ordförande	
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
PER JONSSON	0155-28 33 18
JK LARSSON	0171-15 31 91
KARIN LUNDBORG	0512-229 19
OLOF SKARMAN	070-747 47 64
LARS-ERIK STABERG	070-438 98 78
LOTTA TERNSTRÖM HOFVERBERG	073-151 22 50
MARJA TULLBERG	070-627 77 36

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
FREDRIKE RITTER	0768-23 35 88
Vice ordförande	
ELEONOR FREDLER	070-341 19 41
Sekreterare	
TONE LINDVÅG	070-260 90 10
Kassör	
SHWAN KAREEN	070-798 68 68
Ledamöter	
KAJSA GUSTAVSSON	070-980 09 65
LARS-GÖSTA LARSSON	070-851 98 42
MARIA LECLERCQ	076-770 62 62

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
JOHANNA HABBE	070-522 04 90
Sekreterare	
RITVA KROKFORS WRETEMARK	070-397 35 17
Kassör	
ANN-MARI KJELLGREN	0761-12 71 05
Ledamot	
ANDREAS SANDIN	0730-68 15 94
Suppleant	
SUSANNA HULTBERG	0524-233 75

I veterinärförbundet ingår förutom dessa funktioner ett antal råd, kommittéer och nämnder. Samtliga förtroendevalda förbundsmedlemmar listas på hemsidan www.svf.se

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande:
PER JONSSON

Vice ordförande:
TORKEL EKMAN

PATRICIA HEDENQVIST
HÅKAN LANDIN
LENA MALMGREN
OLLE RYDELL
ULRIKA WINDAHL

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande:
PATRICIA HEDENQVIST

Sekreterare
ANNA GRANLUND

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
HÅKAN LANDIN

Sekreterare
YLVA PERSSON

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
LENA MALMGREN

Sekreterare
JAN SKIDELL

SEKTIONEN FÖR VETERINÄR FOLKHÄLSA

Ordförande
OLLE RYDELL

Sekreterare
ERIKA CHENAIS

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
ULRIKA WINDAHL

Sekreterare
ANNE-LI LJUNGGREN

Sov gott

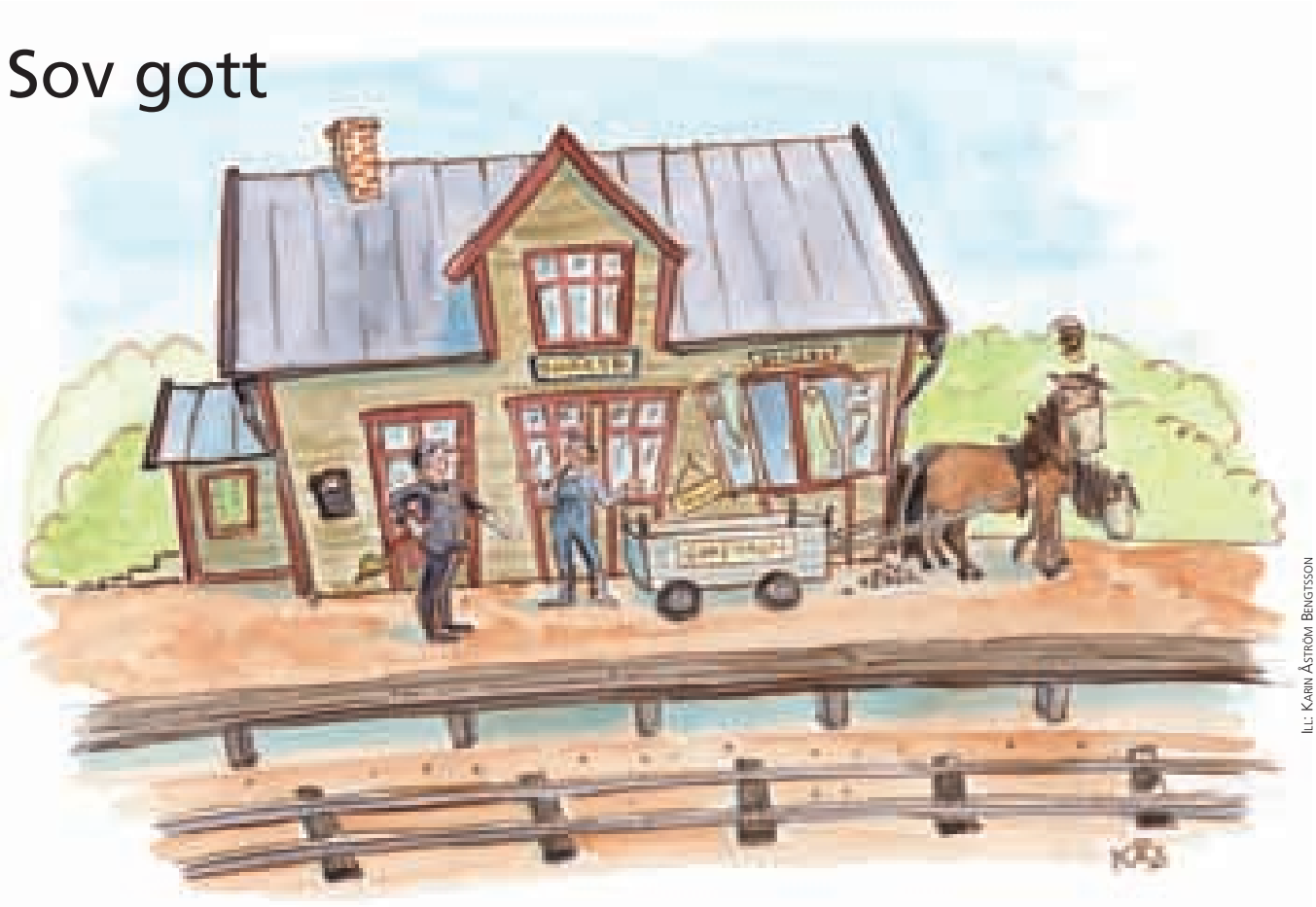

Ill: Karin Åström Bengtsson

På den tiden då tågen ännu stannade på stationen hemma i Knäred, var det vanligt att lantbrukarna fick foder, levande djur och lanbruksredskap via järnvägen. Stinsen, eller stationsinspektorn som han föredrog att bli kallad, bodde i en lägenhet på bottenvåningen i stationshuset och var mer eller mindre jour dygnet runt. Det behövdes nämligen manuellt kommando från stinsen för att bommarna över landsvägen skulle fällas där järnvägen korsade vägen.

Vid ett tillfälle hade en lantman ställt sin hästskjuts just utanför stationshuset i höjd med stinsens sovrumsfönster. Fönstret var öppet för vädring. Hästarna åt ur tornister och passade samtidigt på att uträtta sina naturbehov. Stinsen observerade detta och påtalade det olämpliga i placeringen av hästarna utanför sovrumsfönstret ty ”Det luktar ju en del”. Lantmannen tog emellertid omgående hästarnas parti och konstaterade tryggt, att ”Det bryr sig inte hästarna om”.

För ganska länge sedan hade en annan lantman varit inne i staden, besökt kreatursauktionen och köpt en ny avelssugga. Hemresan kunde sedan inte ske med persontåget som planerat varför han sände följande telegram till dem där hemma: ”Eftersom svin inte får åka med persontåget kommer jag med godståget ikväll.”

Vid ett annat tillfälle hade en så kallad fyllehund lagt sig att sova tillsammans med suggan i stian. När husbonden fick se detta utbrast han ”Inte ska du väl ligga i sådant sällskap”. Då gick suggan.

Det kan ha sina sidor att gå jour i sällskap med professorer. För några årtionden sedan gick jag var femte/sjätte vecka jour på distriktet tillsammans med en bekant, mycket energisk professor i Skara. Han finns för övrigt ännu bland oss och njuter nu för övrigt sitt ”otium cum dignitate”, det vill säga han vilar med värdighet. Uttrycket har alltså ingenting med opiummissbruk att göra.

På den tiden var praktiken ganska intensiv och om det fanns möjlighet till en sovmorgon, ville jag gärna utnyttja den. Vi kom därför överens om att professorn, som gick på jouren fredagskvällen, skulle åka in till stationen och ta telefontiden 08.00 till 09.00 på lördagsmorgonen. Det kunde dock mycket väl hända att han kunde få ett akutfall tidigt på lördagsmorgonen. I så fall skulle han ringa mig så att jag fick gå upp i vanlig ordning och åka in till telefontiden.

Det var därför med mycket blandade känslor som jag strax före sex på lördagsmorgonen mottog telefonbeskedet ”Det är lugnt, du kan sova vidare”.

Lars Brattberg
distriktsveterinär i Skara

SVENSK VETERINÄRLEGITIMATION

Jordbruksverket har fr o m den 12–31 januari 2012 utfärdat svensk veterinärlegitimation för nedanstående personer:

- Stina Bergfors
- Jenny Björklund
- Sandra Candefjord
- Annika Johansson
- Ulrika Jonsson
- Simona Kainovaityte
- Camilla Kjærsgaard
- Maria Knutsson
- Stefan Lindberg
- Sara Lundin
- August Nilsson
- Iga Oldhammer
- Anna-Karin Persson
- Frida Persson
- Oana-Irinuca Popescu
- Betina Posgaard
- Olof Sjöbring
- Tobias Svensson

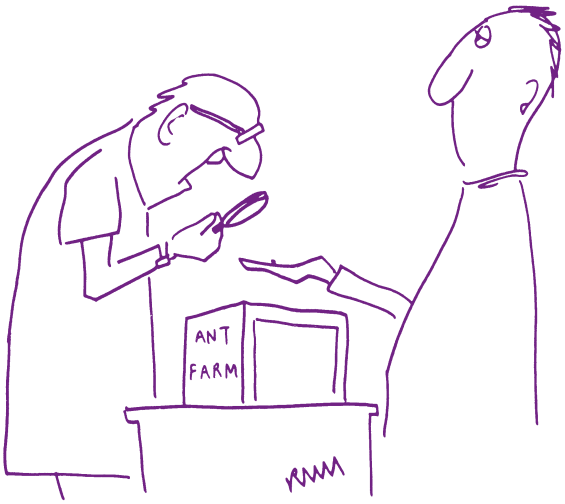

Okay, I see it now ... lame in the third hind leg on the left side!

PERSONNOTISER

Födelsedagar i mars 2012

Den som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före bemärkelsedagen.

Matts Hageltorn, Uppsala, 70 år den 2/4
Marie Granar, Sundborn, 60 år den 3/4
Elisabet Román Granath, Mantorp, 60 år den 3/4
Elisabeth Lindkvist Ottow, Götene, 50 år den 3/4
Ulf Lövdahl, Skara, 50 år den 4/4
Henrik Uhlhorn, Vänge, 50 år den 10/4
Ingrid M Persson, Visby, 70 år den 11/4
Maja Rappe, Malmköping, 60 år den 12/4
Stig Holmstedt, Skanör, 90 år den 15/4
Anna Einarsson, Göteborg, 50 år den 18/4
Per F Johnsson, Lund, 95 år den 20/4
Kerstin A Olsson, Uppsala, 70 år den 22/4
Sonia Lopes-Jegebo, Älvsjö, 50 år den 24/4
Monica Olsen, Domsjö, 50 år den 28/4
Christina Hedberg, Örebro, 60 år den 30/4

Avlidna

Maj-Britt Lindner har avlidit den 28 januari 2012. Hon föddes 1926 i Stockholm, avlade studentexamen där 1946, veterinärexamen 1953 och läkarexamen 1975. Utöver arbetet som läkare var hon även verksam som privatpraktiserande veterinär i Stockholm och Lidingö.

F distriktsveterinär **Sven Lundin** har avlidit den 3 februari 2012. Han föddes 1929 i Övertorneå, Norrbottens län, avlade studentexamen i Umeå 1948 och veterinärexamen 1956. Han började arbeta som assistentveterinär vid Östergötlands läns hushållningssällskap 1956 och som AI-veterinär i Mjölby 1959. År 1962 tillrädde han tjänst som distriktsveterinär i Bräcke, 1965 i Klockrike och 1974 i Vimmerby. Han pensionerades 1992.

F länsveterinär **Håkan Sjöberg** har avlidit den 30 december 2011. Han föddes 1923 i Stenberga, Jönköpings län, avlade studentexamen i Kalmar 1942 och veterinärexamen 1948. Han anställdes som besiktningsveterinär i Bollnäs 1956 och som överveterinär vid kontrollslakteriet i Nyköping 1965. År 1978 tillträdde han tjänst som tillförordnad länsveterinär i Södermanland och som länsveterinär där 1986. Han pensionerades 1989.

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 30
TELEFAX: 08-545 558 39
HEMSIDA: ***www.svf.se***

REDAKTION:
JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: ***suzanne.fredriksson@svf.se***

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: ***brita.trybom@svf.se***

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 070-566 5661, 0734-28 26 80
E-POST: ***info@exponera.net***

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSPLAN 2012

Nr	Utgivning	Annonsstopp	Manusstopp
1	17 jan	20 dec	13 dec
2	7 feb	17 jan	10 jan
3	28 feb	7 feb	31 jan
4	20 mar	28 feb	21 feb
5	17 apr	20 mar	13 mar
6	8 maj	17 apr	10 apr
7	31 maj	8 maj	2 maj
8–9	27 jun	31 maj	22 maj
10	28 aug	7 aug	31 jul
11	18 sep	28 aug	21 aug
12	9 okt	18 sep	11 sep
13	30 okt	9 okt	2 okt
14	20 nov	30 okt	23 okt
15	11 dec	20 nov	13 nov

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2012
Sverige: 1 110 kronor + moms.*
Europa: 1 430 kronor + moms, i EU.
Utanför Europa: 1 610 kronor.
**Medlemmar i veterinärförbundet har 250 kronor i rabatt*

FACKPRESSUPPLAGA 2010
– 3 200 EX

FÖRBUNDSKANSLIET *se sidan 3*